שבוע ספורט

מעריב

מישאל ספורטאי השנה (בעמודים האמצעיים)







זה קרה/יקרה

א. טבק

המצבה של אבי רן ז"ל עלתה 20 אלף דולר

20 אלף דולר, שילמה ההתאחדות לכדורגל עבור המצבה שהוקמה על קברו של השוער אבי רן ז"ל. מימדיה של ההוצאה הכספית הזאת עוררו תרעומת גדולה בקרב חלק מאנשי ההתאחדות. הם טוענים כי ההוצאה היא מוגזמת ולא בהתאם למה שסוכם עם משפחתו של רן.

נודע, כי ראשי ההתאחדות הבטיחו תחילה לממן הוצאה זאת ב־10 אלפים ש"ח. לאחר מכן גדל הסכום ל־20 אלף. החשבון הסופי שהגיע לפני כמה ימים למשרדי ההתאחדות בת"א הראה על הוצאה של 20 אלף דולר.

ההתאחדות שילמה את החשבון, אך כמה מחברי ההנהלה הביעו כעס על ההוצאה הגדולה. כמה מהם העירו כי לא מכבר נפטר אביו של אחד מראשי ההתאחדות, איש אמיד, ומשפחתו לא חסכה בכסף בעת שהקימה מצבה על קברו. אך ההוצאה היתה רק 3200 ש"ח.

ה"פטנט" נתגלה – הכדורגלנים ייחקרו

בשורה לא נעימה לכמה כדורגלנים בליגה הלאומית: נציבות מס הכנסה עומדת לזמנם לחקירה, בחשד שלא שילמו מס על שכרם, מאחר ושכר זה שולם להם בדרך מקורית – באמצעות הכנסה משלטי פירסומת.

מתברר, כי כמה כדורגלנים, קיבלו את שכרם לא מקבוצתם אלא ישירות ממפרסמים באמצעות שילוט במיגרשים. תשלומים אלו לא עברו דרך את ספרי הנהלת החשבונות של הקבוצה שבה מדובר.

בצורה זו חסכה הקבוצה לעצמה את תשלומי מס ההכנסה והשחקנים היו מרוצים, כיוון שקיבלו את שכרם בהתאם לדרישותיהם.

ה"פטנט" נתגלה עתה לשלטונות מס ההכנסה שהחליטו לזמן את השחקנים לחקירה.

סקרנות במכבי ת"א: היעמוד היו"ר בהבטחתו

סקרנות רבה מלווה את ההכנות לבחירות באגודת מכבי ת"א. הן ייערכו בנובמבר. בין היתר קשורות הבחירות הללו גם במציאת יו"ר חדש למחלקת הכדורגל.

יו"ר האגודה, אלדד בוקשפן, הבטיח כי מייד לאחר הבחירות לאגודה, יעזוב את תפקידו כיו"ר מחלקת הכדורגל, ימנה במקומו יו"ר למחלקה ויתרכז מעתה אך ורק בתפקידו כיו"ר האגודה.

המקורבים למכבי ת"א וחלק מחברי המועדון סקרנים לדעת אם אכן יעמוד בוקשפן בהבטחתו וימנה יו"ר לכדורגל, או שימשיך לשאת בשני התפקידים.

כרגע איש אינו יודע אם בוקשפן מצא אישיות שתסכים ליטול על עצמה לנהל את מחלקת הכדורגל, עליה רובצים כיום כספים כבדים.

בית"ר שונאת אדום

הבית"רים אינם יכולים להסתגל לצבע האדום – למרות שקיימת עתה בישראל ממשלת אחדות לאומית. מסיבה זו עומדת בית"ר ת"א להחליף 40 כדורי־משחק, שצבעם... אדום לבן.

לא מזמן הביאה בית"ר ת"א מחו"ל, 40 כדורי רגל, שצבעם אדום לבן. חלק מהכדורים נוצל באימוני הקבוצה. ראו זאת קומץ מאוהדיה – ומיד הקימו קול זעקה ותבעו להחליפם.

הנימוק: לא יתכן שקבוצה בית"רית תשחק בכדורים שצבעם אדום.

בלית ברירה פנתה בית"ר ליבואני ציוד ספורט בארץ וביקשה להחליף בדחיפות את הכדורים. אחד היבואנים הסכים לעשות מחווה זאת ובימים הקרובים תזכה ביתר ת"א לקבל כדורים חדשים, שצבעם שחור לבן.

חריגות כספיות בכינוס "הפועל"

דו"ח חמור על חריגות כספיות גדולות בכינוס הפועל, הוכן בידי מבקר ההסתדרות ובקרוב יפורסם. נודע, כי הגרעון של הכינוס הוא למעלה ממיליון ש"ח – בניגוד גמור למה שנמסר, שהכינוס הסתיים ללא גרעון כספי.

המבקר מצביע על כמה נושאים שלא טופלו כהלכה ואף מדגיש שיש אפילו עבירה, לכאורה, בתחום מטבע חוץ. החומרה בדו"ח, הפעם, היא שהחריגות בתקציב נעשו ללא אישור הוועדה המרכזת ובניגוד למה שנמסר לה.

אין ספק: הדו"ח ישמש נשק בידי אלו המתנגדים להמשך כהונתו של יצחק אופק בתפקיד מזכ"ל מרכז "הפועל".

לא ייאמן: מאמן ויתר על כספו

הפועל לוד חסכה כסף רב, מבלי דעת, כאשר מינתה את יעקב אסקטלן כמאמן הקבוצה.

לפני כחצי שנה זכה אסקטלן במשפט נגד הפועל לוד על הלנת שכר (מלפני שלוש שנים), כאשר עוד היה עוזרו של דרור קשטן. בית המשפט קבע כי על הפועל לוד לשלם למאמן 60 אלף ש"ח.


מאמן אסקטלן: המינוי ב"לאומית" עשה לו משהו (צילם: גדי אברמוביץ')

אולם המינוי למאמן קבוצה בליגה לאומית, עשה משהו עתה לאסקטלן. הוא הודיע לראשי הפועל לוד, כי החליט לוותר על חלק מהסכום שמגיע לו, בהתאם לפסיקת בית המשפט ויסתפק ב־25 אלף ש"ח – החוב המקורי ללא ריבית, הצמדה ותיקוני אינפלנציה. שכרו של אסקטלן כמאמן יהיה, אולי, 35 אלף ש"ח.

"הפועל" יוזם הדחת הרניק

יש לצפות להדחה דוד (דידי) הרניק מתפקידו כיו"ר איגוד הטניס.

מרכז "הפועל" עומד מאחורי היוזמה המתוכננת הזאת. לתפקיד ינצע קולי פרידשטיין, איש עסקים ומנכ"ל מרכזי הטניס.

הרניק נבחר לתפקידו כיו"ר איגוד הטניס ב־23 במארס 1985. בחירות חדשות להנהלת האיגוד היו צריכות להיערך מכבר, אך הרניק העביר החלטה לפיה הבחירות יהיו רק בסוף אוקטובר, מבלי שנקב בתאריך מוגדר. בהתאם לתקנון האיגוד יש לכך חשיבות.

נראה, כי להרניק לא תהיה ברירה אלא לקבוע בקרוב תאריך לבחירות.

דבר אחד ברור: אם מרכז הטניס יקבל את הצעת הפועל, יפסיד הרניק בבחירות, כי לשני הגופים הללו הרוב הדרוש לכך.

מרכז הפועל – שתפקיד יו"ר איגוד הטניס היה פעם שלו – לא מצא דרך להחזירו לידיו, אך נראה כי יצליח להדיח את הרניק.

יו"ר הרניק (מימין) משיק כוסית עם יו"ר הפועל יצחק אופק (משמאל). עכשיו הפועל רוצה להדיחו (באמצע: יו"ר מכבי יצחק כספי)



מודעות: גילה שניידר, חיליק עמיר טל': 439442(03)

עורך: אלכס דורון
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית: שפי דגן
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט: אבי בטלהיים

בשער

שוקיאן (מימין) ומלמיליאן. התרמת שחקנים למצווה. צילם: רונן בן־מנשה (אולפני צילום רונן)

מה בגליון

בכדורגל הישראלי לא זכור רצף אירועים אומלל כפי שנחות נחתן שנה בלבד, על קבוצה אחת ■ אבל זה אירע ל"ירוקים" מחיפה -- החל משער המחלוקת של לנדאו שגזל מהם, לדבריהם, את הכתר השלישי, דרך אסון מותו של אבי רן ז"ל ועד "פרשת המנויים" שהוגדרה כ"דוגמא לניהול נוסח העיירה"

10 המכות



גילי לנדאו: "גזל" מהירוקים את הכתר


ברוך ממן: המעבר לת"א השאיר "חור"


שלמה שרף: האוהדים לחצו לפיטוריו

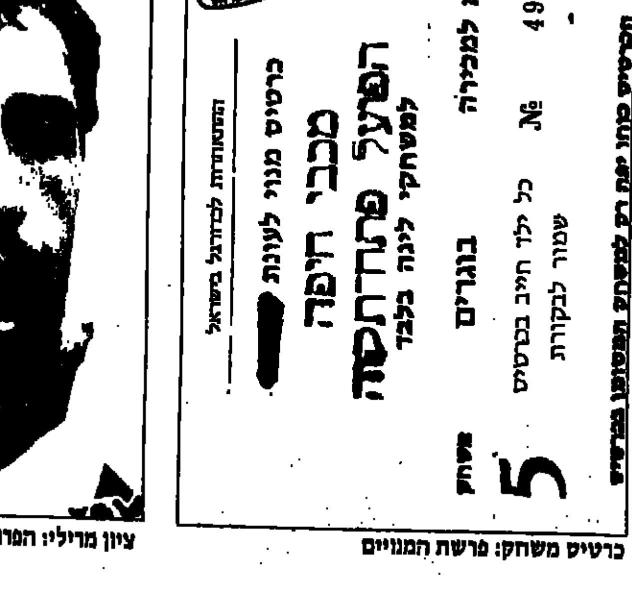

גזבר פרדי שביט: בעיות עם מס הכנסה


רוני רוזנטל: המכה השניה




אבי רן: האבידה הגדולה ביותר לכדורגל


זאהי ארמלי: השאיר משקעים עמוקים



כרטיס משחק: פרשת המנויים


ציון מרילי: הפרת תקנון התשלומים


רואה־חשבון בן־ציון בומס: דו"ח כואב




יונתן הללי

כמעט כמו בהגדה של פסח: עשר מכות ניחתו בשנה האחרונה על מכבי חיפה, כדורגל - כל אחת כואבת מקודמתה. עכשיו אומרים בחיפה: אם תדע מכבי להתאושש מה"כומים" הללו - יהיו ה"ירוקים" זכאים להמשיך ולקרוא לעצמם "אימפריה".

בכדורגל הישראלי אין זוכרים רצף אירועים שכזה. הוא החל בשבת, 24 במאי 1986: חלוץ הפועל ת"א, גיל לנדאו, כבש את שער ניצחון לקבוצתו - והעניק ל"ארומים" את האליפות. בחיפה אומרים עד היום: השער הזה גזל את הכתר מהירוקים. מכבי היתה עד אותו יום אלופה פעם שניה ברציפות, קיוותה לחזור ולזכות בו בשלישית.

היו שלקחו בחשבון אפשרות שהכתר עשוי ליפול בחלקו של מועדון אחר - אבל לא בדרך בה אירע הדבר. לנדאו, להזכירכם, כבש את האליפות בשער־מחלוקת. מצלמות הטלוויזיה הראו למאות אלפי צופים, בשידור ישיר, כיצד מאשר השופט הבינלאומי צבי שריר שער, שנכבש לדעת רבים מנבדל ברור. שש דקות הפרידו בין חיפה לתהילה. 6 דקות מהסיום השאיר לנדאו אלפים המומים. חלום הכתר השלישי - נופץ והכאב היה גדול. האירועים שבאו אחרי־כן, אומרים בעיר הכרמל, היו למעשה פועל יוצא מאותה דראמה.

מישקע כבד

למחרת, מול בניין העירייה בחיפה, הפגינו אלפי אוהדים. ההפגנה לא חיסלה את הטראומה. ההתארגנות היתה אמנם ספונטאנית, הזעם פרץ ומצא לו פורקן - לא הכאב, שנותר עד היום. מישקע כבד. גילי לנדאו הוא עתה, בחיפה, שם נרדף לאכזבה. האיש פתח את סידרת עשר המכות.

לא חלפו ימים רבים והמכה השניה נחתה. ארס אחר, אולי משפחה שלמה היו מרוצים. כל השאר תהו: מה יהיה? במהדורת החדשות של 4 אחה"צ, ברדיו, רווח כי החלוץ הבינלאומי רוני רוזנטל, לא ישחק עוד במכבי חיפה. בבוקר אותה שבת נחתם חוזה העברתו לבריז', בלגיה. בחיפה אמרו: "שריר פירק את מכבי חיפה לשניים ורוזנטל ניפץ אותה לרסיסים".

זאהי ארמלי, גיבור הקייץ שעבר, עמד במרכז המכה השלישית. "ארמלי עוזב", זעקה כותרת אחת ובאחרת נאמר: "דרכו להפועל ת"א סלולה". היו"ר לשעבר, צבי וייצנר ופרקליטו של ארמלי באותם ימים, עו"ד סלמאן פראג', תרמו לתחילת ההתפוררות. החליפו "מחמאות", שרק הוסיפו שמן למדורה. בחיפה אמרו אז: ארמלי עם פרקליטו כמעט שהזיזו את הר הכרמל ממקומו. בסופו של הקיץ הארוך והמתיש הזה, נשאר ארמלי בחיפה - אך הפצע נותר.

את המכה הרביעית הנחית בית הדין העליון של ההתאחדות לכדורגל. פסק דינו קבע: ציון מרילי וברוך ממן מורשעים בהפרת תקנון התשלומים. העונש: הורחקה מהארבעה משחקים בפועל. כששב מרילי להרכב, אחרי העונש, הופיע במשחק אחר, ובזה שלאחריו, מול מכבי יפו, הורחק פעם נוספת - על פגיעה בשחקן יריב. הפזיזות עלתה לחיפנים באובדן נקודות ליגה יקרות.

התמיכה לא באה

המכה החמישית היתה תוצאה ישירה מאלו שקדמו לה. מחנה האוהדים התפלג, בצורה חדה. חלקם תבעו את פיטורי המאמן שלמה שרף - מבלי להתחשב בעובדה, עליה אין ויכוח, ששרף העלה את מכבי חיפה על מפת הכדורגל בישראל ועשה עמה היסטוריה. האחרים הסתפקו בישיבה מהצד ונמנעו לצאת בפומבי נגד המורדים. מעין הזדהות סמויה ושקטה. שרף לא אהב את זה. חיפש תמיכה - ולא מצא אותה. הסוף: הנהלת מכבי חיפה פירסמה הודעה משותפת עם שרף - עוד בטרם חלפה מחצית העונה: "שרף יסיים תפקידו, בתום העונה". האוהדים המורדים לא הסתפקו בזה. התאגדו תחת השם "אוהדים שאיכפת להם" והמשיכו במלחמתם במאמן ובמלוא המרץ. הדרישה העיקרית היתה: ראשו של שרף, עכשיו ומיד. התוצאות על המגרש לא איחרו לבוא. שרף וקבוצתו נחלו כשלונות בזה אחר זה והתדרדרו לאמצע הטבלה. בחיפה סירבו להשלים עם המצב. גם השחקנים נכנסו ל"טראנס". מעמדו של שרף התערער. הקבוצה סיימה את העונה במחצית התחתונה של הטבלה וראשיה מיהרו להרגיע את הרוחות בהבטחות: "בשנה הבאה נחזור למקומנו הטבעי - בצמרת". הכרזה־הבטחה זו נתן היו"ר צבי וייצנר ודבריו היו אמורים להיבחן העונה. אלא שהוא, כאחרים מחברי ההנהלה, לא העלו אפילו בחלומות־הביעותים שלהם, שסידרת המשברים תימשך ושהמכה הששית "תערוף את ראשם".

רואה החשבון בן־ציון בומס מונה בסיום העונה שעברה למבקר האגודה החיפנית, כתוצאה מלחצים שהפעילו בין היתר גיבורי המכה הרביעית, חברי החוג "אוהדים שאיכפת להם". לפני כשלושה חודשים פירסם בומס דו"ח ביניים על אופן תיפקודה של הנהלת מחלקת הכדורגל. בעקבות זאת נאלצו ראשיה, וייצנר ופרדי שביט, להסיק מסקנות אישיות - ומיד. לא הותירו להם ברירה אחרת. הפרשה העיקרית שהוזכרה בדו"ח: צירופן של נשות עסקנים למסעות הקבוצה לחו"ל.

כיסאו של וייצנר לא הספיק להתקרר מ־13 שנות ישיבה עליו - והמכה השביעית, הגדולה והאיומה מכולן - ירדה על המועדון, על הרחוב הספורטיבי החיפני, למעשה על הכדורגל הישראלי כולו. אבי רן, שוער מכבי חיפה והנבחרת, נהרג בתאונה מחרידה בכינרת - והשאיר אחריו קבוצה שבורה וחלל רחב בין הקורות. האבל הכבד מצא את מכבי חיפה מתפוררת.

חשדות ובושה

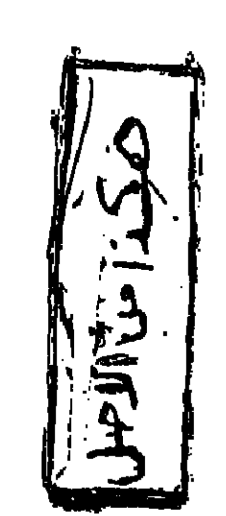
עוד בטרם חלפו 30 יום מהשבת הטראגית הזאת - ומשבר חדש פקד את החיפנים. המכה השמינית. יו"ד האגודה, דניאל אסנין ושניים מראשי מחלקת הכדורגל, צבי וייצנר ופרדי שביט, התייצבו בבית משפט השלום בחיפה והשתחררו בערבות של 100 אלף ש"ח כל אחד. הם נחשדו בהעלמת מס בהיקף של מאות אלפי שקלים. אגף החקירות של מס הכנסה שילח אותם חביתה מבויישים.

המכה התשיעית היתה עזיבת ברוך ממן - בעיני רבים סמל הירוקים וכוכב גדול והעשירית "פרשת הכרטיסים והמנויים", אותה הגדיר הבורר במלים: "ניהול כדורגל בשיטת השטטל (עיירה)".

אבל בכך לא די. אחרי עשר המכות באו גם כמה זעזועים קטנים נוספים: אלי כהן עזב ומשה סלקטר נחת בבית"ר ירושלים. לחיפה לא איפשרו אפילו פסק זמן הולם להתאוששות.

הפתיחה הכושלת של העונה (הפסד לצפרירים חולון, העולה החדשה ללאומית) היה חלק מהסידרה הזאת, שרק מגבירה את הלחץ על המועדון.

המבחן העיקרי, כרגע, מוטל על כתפיהם של היו"ר החדש, יצחק אביער והמאמן דרור קשטן. גם לשחקנים יהיה חלק חשוב בנסיונות השיקום. אם תדע החבורה להחזיר את הקטר החיפני לפסים שמהם ירד - יוכלו האוהדים לומר בגאווה: "רק אימפריה של כדורגל יכולה לעבור את מה שעברה מכבי חיפה ולצאת מכל זה עם ראש מורם קדימה".



הסוד של נתניה: סדר

זאב זלצר, מאמן המובילה הלאומית (4 נצחונות ב־4 משחקים): "הרבה סדר – זה אחד מסודות ההצלחה שלנו, עד כה, אבל הוא לא בא על חשבון היוזמה והמשחק החופשי" ■ הסגנון המתפרץ שולט כיום בעולם ■ "אין זה נכון שיש כיום 'נתניה ועוד 13'. הסיסמה הזאת ממש מגוחכת" ■ ראיון מקצועי

ארז קופמן

ערב טוב ושנה טובה לך זאביק זלצר, נראה שזו תהיה באמת שנה טובה לך ולמכבי נתניה?

– אם נמשיך כמו שסיימנו את הקודמת ופתחנו את השנה החדשה אז אתה צודק. אבל לך תדע מה יקרה. ההצלחה תלויה בכל־כך הרבה גורמים. כבר למדתי, גם בנתניה, איך דברים יכולים להשתבש מתחת לידיים. אבל שיהיה ברור, אני אופטימי, כך גם הייתי לפני פתיחת הליגה וכך גם היום לאחר 4 ניצחונות. זה לא רק בגלל התוצאות, אלא גם משום ששיחקנו די טוב. אבל כמו שאמרתי, לא אצא מן הכלים ולא אאבד את הפרופורציות. כל שבת עושים אצלנו סיכומים. לא אצלי. עברו הרי רק 4 מחזורים.

נתניה נראית ללא ספק טוב העונה. מה בעצם התחדש בה?

– כללית, כמעט שום דבר. יש לי היום אותו סגל שקיבלתי לפני עונה וחצי, כשבאתי לקבוצה. אבל שחקנים התבגרו והתחשלו מאז. גם אני למדתי את הקבוצה ובעיקר את בעיותיה. אחת הקשות שבהן, ואת זה אין טעם להסתיר, היתה הנטיה של שלום תקווה ובני לם להיפצע. זה שיבש את כל התכנונים שלי. העונה, יחד עם יעוץ צמוד של רופא, הכשרתי אותם לקראת עונה פחות פגיעה מבחינתם. בינתיים, אני מרגיש בינתיים, זה עובד. וכשהם בפורמה, גם שאר השחקנים באים לידי ביטוי. עשיתי גם כמה שינויים מתבקשים בקבוצה וגם לגביהם אני מעודד מהתוצאות.

אופטימיות זהירה

8000 צופים, כמעט פי 2 מבכל מגרש אחר, באו לראות את משחק הפתיחה שלכם מול בני־יהודה. היו ציפיות עצומות כבר אז. והיום, לאחר 4 ניצחונות, יש בוודאי יותר. מה הלך הרוח לאחר הצלחה שכזאת בנתניה?

– זה היה משחק פתיחה מסקרן מול סגנית העונה החולפת. גם מחנה האימונים שעשינו בחו"ל והתוצאות הטובות שהישגנו שם עשו את שלהם על הקהל שלנו. היום יש הרגשת אופטימיות, אבל גם זהירות גדולה. יש אווירת התלהבות גדולה בנתניה, חשק עצום לבוא, להתאמן ולשחק. יש תחרות קשה מאוד על כל חולצת הרכב וזה מוסיף. לא תחשב שיש במכבי ביטחון עצמי מופרז אחרי הניצחונות. כל השחקנים מכירים אותי טוב מאוד, וגם אני אותם. יש לי עליהם רישום מפורט, מהיום שאני בקבוצה. מבחינה פסיכולוגית ברור שיש לי כיום בעיה, אבל היא רק שלי. השחקנים מבוגרים ומכירים את דרישותי במצב שכזה. אצלי לא עושים מסיבות, ארוחות, ערב ובילויים במועדוני לילה לאחר ניצחונות והישגים, כמו גם הלוויות לאחר הפסדים. להיפך, אחרי כמה ניצחונות ישבנו על טעויות שגיליתי בהן. איש לא יצא אצלי מהכלים.

אני זוכר שהיו לך בנתניה רגעים קשים ושונים לגמרי מאלו של היום. אשתקד דיברו על פיטוריך...

– היום כולם חוגגים בנתניה, אבל אני הייתי ככר בסרט הזה ובשני הצדדים שלו. יש לי דרך ועקרונות מוגדרים. מי שמקבל אותי, חייב גם לקבל את עקרונותי. פה בישראל יש נטייה מדהימה לקיצוניות. כל שבת והפרצופים פה לובשים מסכה אחרת. בעונה שעברה, התחילו לדבר מאחורי שאולי דרכי לא טובה. אמרתי להם כזה אני וכך אני אנהל את העניינים. ועובדה, אף פעם לא רצתי אחריהם. תמיד באו אלי. נתתי לנתניה תוכניות עבודה מפורטות. קיבלו אותן. הצלחנו, הצלחתי. לא הלך, אז ראיתי כמה שהזכרון פה של האנשים הוא קצר.

מה בדיוק קרה אז?

– באתי לנתניה לפני 2 עונות, במחזור ה־10. היא ניצבה אז לפני המקום האחרון. אמרו לי: "נרד ליגה, אבל תבנה קבוצה", מיד עניתי שלא חייבים לרדת. הסברתי מה אעשה וקיבלו זאת. ניצחנו, וכל הסיכומים שהיו נשכחו, כי מיד לאחר כמה אי־הצלחות כבר בערה בנתניה האדמה. שכחו שדיברו על ירידה. ואח"כ, בעונה שעברה, דיברתי על המקומות 4 עד 6, כצפי, בלי שהשקענו ברכישות שחקנים אלא הלכנו על טווח רחוק יותר. גמרנו במקום ה־7, נקודה פחות מהרביעי, וגם בדרך לשם היו כמה תאקלים. העונה כבר אמרתי את המילה צמרת, כלומר 1 עד 4. סיכומים נעשה בסוף, כך לפחות אני מקווה.

פאנצ'רים לא צפויים

מרגיש שאתה מוכיח כיום את צידקת הדרך שלך?

– תמיד האמנתי בצדקת הדרך שלי. עד היום לא טעיתי וגם לא הטעיתי איש. היום אנו משחקים די טוב, אבל אני עדיין לא שבע רצון כי אני יודע איך נוכל לשחק טוב עוד יותר. כשחקן הייתי עצמאי, היום אני תלוי בשחקני והבעיות שלי תמיד התחילו בפאנצ'רים לא צפויים אצלם. התחליפים לא היו תמיד טובים, אבל זה לא עניין איש. אז היו לי רק מבקרים צעקניים. המאמן אז חשוף ובודד. אותי עדיין לא דקרו, אבל באווירת העליהום שנוצרת במקרים כאלו, זה לא רחוק – בכלל לא. ולמה אני מספר לך את וזה כי נתניה של היום היא בדיוק מה שתיכננתי לפני יותר משנה. הדרך נכונה, אבל תמיד יש מכשולים.

מה אנו רואים היום בנתניה שזה הסגנון שלך?

– אני לומר, מסתובב בעולם בכל קיץ, משתדל לישם את הדברים החדשים והמתאימים לי. מצאתי צורת משחק שאני עובר עליה כבר שנה שלמה. עבדנו קשה, באמת קשה, ותמיד היתה לי סבלנות. היום, לאור שאיש מקצוע אובייקטיבי כמיחיץ' טוען כי המשחק שנו מול באר־שבע התקרב לרמה אירופית, אני חש תנופה. זו המחמאה הכי גדולה לסגנון שעבדנו עליו זמן ארוך כל־כך.

הרוב נשבים בקסמים של תקווה. יש לי הרגשה שדווקא השינוי הגדול הוא בקישור שלכם.

– יש בזה משהו. הקישור הוא לב הקבוצה, במיוחד במשחק צוות כמו בנתניה, והוא מתפקד היום טוב ונכון. עבדתי על זה הרבה. הכנתי לי שם גם שני מחליפים טובים. השיטה היא יוזמה ותופשיות לשחקנים, אבל עם חיפוי הדדי, מתורגל היטב בכל מצב. הקישור בנתניה מאוזן מאוד היום. פודי חלפון ובני לם הם הוותיקים, ואילו רונן גבאי ודני עציוני נותנים את היכולת, המרץ והברק. תוסיף אליהם את המגינים התוקפים שמעון מנחם ואלעד קורן. כל אחד מהם היה בשבת לפחות שבע פעמים בעמדת תקיפה ברחבת שמשון. זה כמעט אותו קישור שהיה לי לפני שנה. בניתי עליו ואז יצאה לפודי הכתף ולם קרע שריר והעסק לא דפק.

עציוני חזר חי וחדש

אני טועה אם אשווה את דני עציוני לגריאני של שנות האליפות בנתניה?

– לא. יש הרבה מן הדומה ביניהם. בעונה שעברה היה דני פצוע בברך. לא יכול היה להיכנס להרכב בתחילת העונה. תפסתי אותו לשיחה. אמרתי לו שתהיה לו סבלנות וכשייכנס להרכב כבר לא יצא ממנו, ואם קשה לו להמתין עד אז שיילך לשנה לקבוצה אחרת. הוא הלך לצפרירים חולון וחזר "חי וחדש" כמו שהגדיר את זה בעצמו. אם תרשה לי, אז דני עושה עבודה קשה משל מושיקו אז בנתניה, בעיקר מבחינה טקטית. לגריאני נתנו חופש, לא כמו היום אצל עציוני.

מה קרה לרונן גבאי שהפך לחוצפן, מעיז ואפילו מתקל בלי חשש?

– גבאי שחקן טוב ויהיה, אני בטוח, עוד יותר טוב. יש לו כישורים לזה. היום, בסגנון שבנינו בנתניה, הוא יכול להתבטא. בעבר לא העז, כי היו לו מעצורים. מצאתי את הדרך לתת לו ביטחון. אצלו, אני יודע, זה רק עניין של ביטחון. שלושה משחקים הוא נכנס כמחליף וגרם להתעוררות. מול שמשון פתח בהרכב. יש לו עדיין בעייה של קצב. עובדים על זה.

ההצלחה באה לכם היום בסגנון מתפרץ שעובד מצויין, ואם לא רצים יש נפילות איכות. הסגנון הזה יספיק להצלחה?

– זה הסגנון ששולט כיום בעולם. ספרד ובריה"מ הן הנציגות הבולטות של השיטה המתפרצת. זה כנראה מה שהרשים את הקהל בינתיים, כי כך הצלחנו להבקיע ולסכן יותר. אבל אנו עובדים גם על אלטרנטיבות לסגנון הזה. מודה, זה היה פחות דומיננטי עד היום. אבל אחרי השער הראשון שכבשנו בשבת עשינו התקפה איטית, ספרתי 10 מסירות מאחור עד למצב הבקעה והחטאה שלו. מההתקפה הזאת הייתי מבסוט.

יש אצלכם הרבה הברקות, במיוחד של תקווה, אבל רואים גם סדר ושיטה.

– יש לא רק סדר, אלא הרבה סדר. זה אחד מסודות ההצלחה שלנו עד כה. הסדר, זה כמו שאמרתי, חיפוי הדדי ועוד כמה דברים, אבל בפירוש לא על חשבון היוזמה, היופי והמשחק החופשי. אם יש לי שחקן עם פוטנציאל לחלוף על מגן למשל, מה אומר לו, שלא יעבירו? אני נותן להם יד חופשית עד שזה פוגע, ויש שחקנים שכבר שמעו ממני הגבלות למשחק חופשי והרפתקני מדי שחשבתי שהוא יותר פוגע ממועיל לנתניה.

"זה מקשה לי את השינה"

עודד מכנס, רוני לוי ואולי גם פול דייויס על הספסל. כולם חלוצים. איך אתה אוכל את זה?

– תראה, אני מודה שזה גורם לי לא לישון טוב בלילה. אני מנסה הכל לתועלת הקבוצה וחושב על כל אחד מהם וגם על אחרים שלא פותחים היום בהרכב. כולם רוצים להצליח, אבל רק אני זה שמחליט, וזה קשה כי כל נתנייתי מבין טוב ממני מי צריך לשחק בהרכב. לגבי רוני הוא יצליח יותר בקישור. יש לי על סמך מה להגיד את זה. נשאר עודד ואולי גם פול. כולם מבוגרים וצריכים להבין כי אני עושה הכל רק לטובת מכבי נתניה.

בר וחסן הם צמד וותיק בהגנה. בנית להם מחליפים, במיוחד לבר?

– שניהם טובים היום ואין שום סיבה שיוחלפו. מיכה רוחן וחיים לוי יכולים לחיות להם מחליפים טובים. מי שמשחק טוב יותר – פותח אצלי, זה ברור. אני סומך על מיכה וחיים שידעו להיכנס כשצריך, אפילו שלחיים רק 4 משחקים עד היום כבלם אחורי.

אתה נותן קרדיט ליעקב בלדב. עם היד על הלב אתה לא פוגע באריה חביב?

– נכון, בלדב טוב יותר כיום והוא בהרכב. אבל גם חביב בכושר טוב מאוד וזו עוד בעיה שמקשה עלי את השינה בלילה. בטוח שאריה מרגיש רע מהמצב. אבל אני הייתי הוגן, דיברתי איתו ועם ההנהלה. ביקשתי לשחרר שוער אחד, כי לאחר משני שוערים ברמה כזאת, חייבים לעשות עוול. ברור היה לי שאם יפצע השוער שישאר, יגירו לי מיד כי היה לך שוער מחליף ברמה ושיחררת אותו. מבחינה אגואיסטית יותר טוב לי עם שניהם, אבל למרות זאת ניסיתי להיות יותר הוגן מאגואיסט.

אתה מסכים כי להגנה שלך יש בעיות בכדורי גובה ומול דאבל־פאסים מהאמצע, כמו שעשה לכם אבינועם עובדיה בשבת?

– היתה בעיה בכדורי גובה, במיוחד בצד מסויים של ההגנה שלי. אתה בדיוק תופש אותי לאחר אימון שעבדנו על זה. לגבי עובדיה, זה נכון. יש בעיה מסויימת במצבים כמו שיצר בשבת. יכולתי בשקט לעצור אותו, עם שחקן שומר ומשתק. אפשר גם להיכנס בכל כדור ברגליים שלו וחסל. אבל זה היה גורם נזק שלא יתוקן לשתי הקבוצות. בחום של צהרי יום בבלומפילד, הקהל רוצה ליהנות ולא לראות משחק סגור על האמצע. הוא משלם בשביל הצבע ואסור להרוס לו אותו. לכן לא שמרתי על עובדיה ולכן, אני מאמין, לא שיתק גרונרמן את הקישור הטכני שלי. אפשר היה להגיד למגינים שלי לא לעבור את האמצע. זה היה עוזר בהקשר של הדאבל־פאסים, אבל הסגנון וההנאה שאני רוצה שנעניק לקהל, חשובים הרבה יותר.

אין הבדלי רמות גדולים

שמעת כבר על "נתניה ועוד 13"?

– שמעתי. זה לא נכון. אין הבדלי רמות גדולים השנה. ראיתי את בית"ר ירושלים בשבת ויש לה המון מה למכור. גם מכבי ת"א וגם הפועל פ"ת ובאר־שבע הן קבוצות טובות. אני גם רואה בבני־יהודה ומכבי חיפה קבוצות צמרת למרות הסיכומים וההספדים שעושים להן היום. הסיסמה פשוט מגוחכת.

אתה יודע שהישג השנה יהיה כמעט כולו שלך. יגידו שהצלחת בדרך שלך למרות הכל. אבל אתה יודע מה יקרה אם תכשל, במיוחד לאור הציפיות שיש מנתניה היום?

– כטח שיודע. בוא ושמע סיפור: השנה ראיתי בגרמניה את בורוסיה מפסידה 0–6 בשטוטגארט. לקחתי את נתניה לראות אותם בשבת אח"כ. הם פיגרו 0–1 ו־25 אלף אוהדיהם לא הפסיקו לעודד. בסוף ניצחו את באייר לברקוזן 2–1. בשבת הם ניצחו 2–8 את האמבורג, סגנית האלופה, והם כבר במקום השני בטבלה. ואם נחזור לארץ, אז אני לא רוצה לתאר לעצמי מה יקרה אם נפסיד במחזור הקרוב 6–0, זה כל ההבדל. אז שלא ימהרו לחגוג וגם שלא יערפו ראשים. רק את זה אבקש.

מאמן זאב זלצר: נתניה היום היא בדיוק מה שתיכננתי לפני יותר משנה (צילם: עודד מילשטיין)

צילומים: עדי אבישי



מבקיעים שלום תקווה (מימין) ורון גבאי. "שיטת החיפוי ההדדי"



עודד מכנס (בלבן). "אני חושב על כל אחד..."

כדורסל+

משה לדר

לא כל־כך נעים לראות גן סגור

הברכות השגרתיות לשנה החדשה לא דמו השנה לקודמתה. לא היה את מי לברך בערב הפתיחה של העונה ביד־אליהו. עונש הרדיוס שספגה אליצור נתניה בעונה שעברה נכנס לתוקף כבר במשחק הראשון מול בית"ר תל־אביב, כך שההפסד הכספי לא היה גדול. לשאלה מדוע לא התירו למספר רב יותר של נושאי תעודות האיגוד להיכנס לאולם – קיבלתי תשובה דיפלומטית. לו התירו כניסתם של כל בעלי התעודות (שופטים, עיתונאים שלא בתפקיד, פעילים וכו') היה מנהל ההיכל, גרשון פורמן, דורש מאליצור תשלום כאילו היה זה משחק ליגה לכל דבר. כך, כאשר העיתונאים בתפקיד "לא נחשבים" כביכול, הגיע פורמן להסכם מיוחד עם הנתנייתים, לפיו ישלמו כאילו היה זה אימון.

והמשחק שהתקיים שם, לא דמה למשהו אחר. זה היה אימון.

לא נעים לפתוח את העונה עם משחק רדיוס. לא נעים, כמו שאומר השיר, לראות גן סגור. לפעמים אני תוהה מה מטרתו של עונש רדיוס. את מי מענישים כאן, את הקהל? את הקבוצה?

רוצים להעניש קבוצה – זה בסדר. שיטילו עליה קנס כספי מרתיע, מתאים לאופייה של העבירה. אך לשחק כדורסל מול יציעים ריקים – מכך סובלים, יותר מכולם, השחקנים. כאילו אומרים להם שהפגרה התארכה בשבוע נוסף, שהמשחק הזה ייחשב להם לאימון.

על הספסל של בית"ר יושב ג'ף גיל. ישראלי שחזר לארץ אחרי 12 שנות עבודה בפיזיותראפיה ב"ניקס" של ניו־יורק וב"ריינג'רס", הלוא הם כוכבי הוקי־הקרח של העיר הגדולה. עכשיו, במקום לטפל בשרירים של פאט יואינג וברנרד קינג, הוא מלטף את שרידי הצואר של רונן גינזבורג ומל האבארד.

גיל, שמעולם לא שמע על "משחק רדיוס", לא מאמין כשאני אומר לו שההבדל בין משחק רדיוס למשחק אמיתי אחר במסגרת הליגה, בכל מה שקשור למשחקי הבית של בית"ר – לא כל־כך גדול. "מהו, 200 עד 300 צופים?" – הוא שואל כלא מאמין.

כן ג'ף. זה כל הסיפור.

בראיונות לרדיו אמרו המאמנים צביקה שרף (אליצור) ופיני גרשון (בית"ר) שכל משחק מתחיל ב־0-0. נכון יותר – לא יכול להיות ואין צורך לסיים אוניברסיטה כדי לדעת שזה כך. גם מה שמתפתח אחר־כך נכון. אחת מהשתיים צריכה לנצח. גם מבחינת הסיכויים במשחק זה – לא היה מקום רב לניחושים. אליצור פייבוריטית, ואכן היא ניצחה.

כיוון של"צהובים" יש תמיד יותר סיכוי לנצח.

אליצור מצגידת העונה כהלכה. תלבושת צהובה, עם פרסומת של ה"פניקס". צביקה שרף מאמין שהצבע פלוס התלבושת מהוים ערובה להצלחה. ובעוד ה"צהובים" שלו מתאמנים במגרש בהדרכת העוזר אריק בריאלובסקי, מספר לי צביקה את הסיפור שמאחורי התלבושת.

"בטורניר האחרון בהולנד, כך צביקה, שיחקנו בחצי־הגמר בתלבושת הצהובה. אחרי המשחק שאלו אותנו המארגנים באיזה צבע נופיע למחרת, בגמר. אמרתי בצהוב. עשינו מאמץ, כיבסנו את התלבושת ובגמר, שוב בצהוב, ניצחנו".

צביקה. יותר צהוב מצהוב. "מה אני יכול לעשות. כזה אני".

הז'בוטינסקאים מופיעים בכחול, עם שמות השחקנים בעברית. ספק אם סימפסון, מורו והאבארד יודעים לקרוא מה שכתוב, אבל־זה לא חשוב. השמות מופיעים על גב הגופייה. משלימים את התמישייה שני "אדומים" בעבר, אביגדור מוסקוביץ' הקיבוצניק ועופר יעקובי מחולון. אני מלא הערצה ל"מוסקו", שמגג האימפריה המתמוטטת של הפועל רמת־גן מצא לו מיפלט בבית"ר תל־אביב, ומוכן לסיים משחק עם נקודה אחת במאזן.

את הסל הראשון של העונה חדשה השיג חוזה וייטמן. עם שם כזה, מייצג וייטמן, את הכח השחור של הליגה. מתוך העשרה שהתייצבו לשריקת הפתיחה, היו חמישה שחורים. זו, פחות או יותר, תהיה תמונת המצב העונה, אם כי דווקא סימפסון, הלבן של בית"ר, הצליח לגנוב קצת ההצגה. שחקן לגמרי לא רע, שכדאי לעקוב אחריו בהמשך.

משחק ללא קהל מאפשר גם קצת אינטימיות בסביבה הקרובה למגרש. השופט דוד דגן בירר משהו במזכירות ואת הזמן ניצל השופט השני, צביקה שגב, לדו־שיח עם הצלמים, וכמו אורי זוהר, סירק את שערו ושאל: "אני יפה?"

אבל אחרי כמה דקות לא ניראה שגב כל כך יפה. סימפסון של בית"ר פרץ לסל אליצור וקלע למרות נסיון של מגן אליצור לחסמו. מאמן בית"ר פיני גרשון לשופט שגב: "או שזה פאול של התוקף או שזה פאול של המגן. אחת מהשתיים".

שגב: "מוטב שתעסוק באימון הקבוצה".

אלה הדברים שיכולנו לעקוב אחריהם באולם הריק, שבלטו בו גם, בין השאר, שלטים האוסרים אישון באולם. כמעשן ותיק, שעל כל צעד ושעל יורדים עליו, קיבלתי את הוראות הסדרן בהבנה, אם כי לא באהבה, אבל בסיומו של משחק יצאתי נשכר. עישנתי רק שתי סיגריות – אחת בהפסקה ואחת בסיום המשחק. למעשן מהסוג שלי – זה בוודאי שיא חדש.

נראה רק איך עובדים השלטים על קהל של 10 אלפים, דקה לסיום הדרבי, כאשר התוצאה על הלוח 103-103.

תכל'ס. יש סיכוי לחידושים? האם תהיה זו הסימפוניה ה־19 של מכבי? הראשונה של מישהו אחרת?

מן האולם הריק של יד־אליהו ניסיתי לחשוב בכיוון זה. ראיתי את שמעון מזרחי יושב בשולחן המזכירות בתפקיד משקיף מטעם האיגוד. מן העבר השני, בשורה הראשונה ביציע מספר 3, ישב שמלוק.

בין שיחה לשיחה, השקיפו השניים על אליצור. מה שעבר לשניהם בראש – אני יודע. יש להם נסיון של 18 עונות קודמות.

האם תהיה זו עונה קשה יותר מתמיד?

מי חכם ויידע. המחזור הראשון בוודאי לא נתן תשובה לשאלות המסקרנות.

חמלחמה על הכדור. ג'ורג' מורו, האיש החדש של בית"ר (מימין) עם פיל לוקהט, מספר 12 של נתניה.
צילם: עדי אבישי

כדורסלני הפועל חולון עדיין תחת הרושם הקשה של ביקורם באושוויץ ■ לדברי המארחים הפולנים, היה זה ביקור ראשון של משלחת־ספורט ישראלית רשמית, באתר מחנה ההשמדה ■ בספר האורחים, מתחת למלים "ראינו ולעולם לא נשכח", חתמו כולם, גם השחקנים הזרים ■ צילומים בלעדיים של יוסי רוזנברג, שנילווה למשלחת

"לעולם לא נשכח"



△ הזר הענק שהניחה משלחת הפועל חולון ליד נרות הזכרון בביתן מס. 27 במחנה אושויץ. זה הביתן היהודי באחד שאותו הפכו הפולנים למוזיאון. צמוד לביתן הזה, מבנה ששימש כבית החולים של רופא המחנה, המפלצת יוזף מנגלה

המאמן קסלר ומזכיר הפועל חולון, מישקה לפרדון מאזינים להסברי המדריך בביתן היהודי באושויץ. ההסבר לווה בסרטון שבו תוארו הזוועות. מישקה, יליד וורוצלאב, שיחזר באותו מעמד כמה מהסיפורים ששמעו בביתו

△ כדורסלנה הבין־לאומי של חולון, ישראל אלימלך והשופט הישראלי יצחק רמות ליד קיר הזכרון בביתן 27 באושויץ. בעוד שבאושויץ היה זה ביקור ראשון של ספורטאים ישראלים, הרי שהיה זה גם ביקור ראשון של ספורטאים מישראל בפולין, מאז 1963 (אליפות אירופה בכדורסל, בוורוצלאב)

פירסום ראשון

△ דאוסון ובורמור ליד האנדרטה המפורסמת של האמן רפפורט, במקום שבו היה הגיטו היהודי בוורשה. האנדרטה היא עתה השריד היחיד ממה שנותר מהגיטו. השטח כולו משמש כיום פארק רחב ידיים

△ ג'יימס טרי (מימין) וג'ו דאוסון בביתן היהודי באושויץ. מאחוריהם, משמאל, קטעים של עתונות גרמנית מתקופת הכיבוש הנאצי. דאוסון, מהנדס מחשבים במקצועו, הירבה לשאול. טרי היה בהלם ואילו חברם דייזי בורמור לא יכול היה לעמוד במה שראה ושמע ועזב את המקום



שוקיאן מתרים את אורי מלמיליאן: דרן לקרב כדורגלנים וכל מי שקשור במשחק – לדת. "השחקנים דווקא הרימו תרומה ביד רחבה"

שוקיאן: "כשכונים מתנ"ס שיבנו יד מולו ישיבה, כשבונים דיסקוטק שיבנו מיד מולו בית כנסת..."

ר שוקיאן, לשעבר כדורגלן שמשון, מפר עתה, לראשונה אחרי שבע שנים, את שתיקתו היה הראשון בין שחקני הכדורגל שחזר בתשובה", בעקבות מאבק ממושך במחלה קשה. ... אינו מכיר את כוכבי ההווה וגם לא את אלו שעזבו לרעות בשדות זרים ... תובע לשחק כדורגל באמצע השבוע – "ואז ירווח לכולם" ... מבקר באימוני קבוצות ומתרים עתה את הכדורגלנים למען "חלקות מצווה להקמת ישיבה" ... "חברי השחקנים הרימו תרומות ביד נדיבה", הוא מגלה

מסע ההתעוררות של שוקיאן

מאיר ריפמן

בימים אלה שבין כסה לעשור, כשכל יהודי עושה את חשבון הנפש – זה הזמן המתאים שמצא דוד שוקיאן, להפר את שתיקתו בת שבע השנים. מאז פרש מהמגרש ועבר לבית המדרש – מיעט לדבר. עתה החליט הכדורגלן שחזר בתשובה לצאת ל"מסע התעוררות". מבקש לדבריו להזהיר, להאיר, לחתריע – בעיקר בפני אלו שנקשרו בעברו: כדורגלנים, אוהדים, עסקנים.

בביתו שבבני־ברק, אין שום סימן שמסגיר את עברו ככדורגלן בשמשון ת"א – לא תמונות במדיה של שמשון, לא גביעים או תעודות, ולא קטעי עיתונות. התפאורה שונה מזו שידע בעבר: הקירות מעוטרים עתה בתמונותיהם של גדולי תורה וכדברי תורה. הארון עמוס ספרי קודש. על השולחן בסלון נר תמיד הבוער בשמן. ברקע מתנגנת לה מוסיקה חסידית.

"אכלתי משני המאכלים"

שוקיאן, עטור זקן שחור מתארך, פיאות מסולסלות המגיעות עד כמעט לכתפיו, לראשו כיפה שחורה גדולה, וציצית ענק מעל בגדיו. הוא בוחר את פתיחת השיחה: "לא הייתי נסתר או סמוי עד היום. אני יוצא הרבה למכרים ולקבוצות הכדורגל, להזכיר לכל מי שאני רק יכול – שיש עוד דרך חיים. את האמת בשתי הדרכים – חילונית ודתית – אני חושב שאני יודע ומכיר יותר מכולם. פשוט, בגלל שאין חכם כבעל נסיון".

פעמים רבות בשיחתנו, כיאה לאדם דתי, מלווה שוקיאן את דבריו במשלים ובנמשלים. הראשון בהם: "זה טבעי שאדם שטועם משני המאכלים, יש לו חוות דעת מה טעים יותר. אני אכלתי משני המאכלים, ואני יכול לומר מה טעים יותר, אמיתי ונכון..."

היום, כל דבר מאכל או משקה שבא אל פיו הוא מקדם בברכה המתאימה.

אחרי כל שאלה, לוקח שוקיאן פסק זמן. לא ממהר להשיב. אין מדובר בחידון תנ"ך, שהוא זקוק בו לזמן לשם מחשבה. הוא פשוט מבקש לברור היטב את המלים. נזהר מאוד שלא לפגוע באיש. לא רוצה שמדבריו ישתמע שמץ של פגיעה, ולו גם ברמז.

על הכדורגל אינו רוצה לדבר מיד בהתחלה. קודם כל רוצה־מבקש להעביר כמסר את השקפת עולמו החדשה. הנושא האקטואלי בימים אלו – כפייה דתית – זוכה לעמוד אצלו בראש סולם ההתייחסויות: "פעמים רבות אני שומע צעקות: 'יש כפייה דתית' וכואב לי לשמוע זאת. אתה יכול איפוא לכתוב בגדול: 'יש כפייה חילונית – ולא דתית'".

> ## כדורגל לפני 2000 שנה
>
> בשבע השנים מאז שהוא בעל תשובה, הספיק שוקיאן ללמוד שמשחק בכדור היה קיים גם לפני 2000 שנה. למראה ההפתעה שגילוי זה עורר, מיהר להביא סימוכין לדבריו. פתח מדרש רבא, עיין בו ואמר: "היתה עיר קרתא רשמעון. נתנה 300 חביות יין ביום. העיר הזאת חרבה. שאלו למה? אמרו חכמים אולי בגלל שהיתה זונה בעיר. אמרו: או מה הבעייה? היו מוציאים אותה. אז למה בכל זאת חרבה? המדרש אומר בגלל ששיחקו בשבת בכדור.
>
> "אתה רואה? כבר לפני 2000 שנה כאן שיחקו כדורגל. זה לא חדש".

עוד לפני שאני מספיק לשאול למה? – הוא שולף את ההסבר: "כתוב בתורה: 'ראה נתתי לפניך את הרע והמוות, את הטוב ואת החיים'. התורה מציעה לך: ובחרת בחיים, מפה למדים שזו בחירה ולא כפייה. לעומת זאת בחיים החופשיים לא נותנים לאדם לבחור".

דוגמא? שוקיאן מגרב מיד: "כשבונים מתנ"ס, שיבנו מולו גם ישיבה. כשבונים דיסקוטק, שיפתחו מולו גם בית־כנסת. שיתנו לילד לבחור לאן הוא רוצה ללכת, כשהוא יוצא מהבית. אם יש רק דיסקוטק או מתנ"ס, אז אין לילד אפשרות בחירה".

שוקיאן מעיד: "כששיחקתי כדורגל היה זה משום שלא היתה לי דרך ואפשרות לבחור. אם היתה לי דרך בחירה, לא הייתי הולך לכדורגל. אם מול מגרש של שמשון הייתי רואה בית־כנסת או ישיבה, הייתי הולך לשם".

את הדרך שבה אולי היה בוחר אז, מצא לדבריו באיחור של 20 שנה, לאחר שבילה שנים כה רבות על מגרש הכדורגל. הנסיבות היו קשות ומכאיבות, ממש יסורים. הדבר קרה בעונת המשחקים 1980/1. שוקיאן עוצם עיניים, חוזר אל אותם ימים שבהם נאבק במחלה קשה: "אנשים רבים חושבים שהחזרה בתשובה באה בגלל אותהמחלה. אך איש אינו יודע ששיחקתי ארבעה חודשים, למרות המחלה וכאשר הייתי כבר חולה. עברתי ניתוח והמשכתי לשחק. בשלב מאוחר יותר, הגעתי למצב שלא יכולתי עוד לתפקד ולשחק. הובהלתי לבית־החולים. עוד לפני שאושפזתי, נהגתי ללכת לבית־הכנסת והנחתי תפילין מדי בוקר. עברתי את שבעת מדורי גיהנום במחלה הזו. כבר ראיתי עצמי בעולם הבא. היום אני מאמין שהקב"ה רצה בדרך זו להחזיר בתשובה עקשן כמוני... אני בטוח שהמחלה הזאת באה עלי מחילול שבת, והליכה שלא בדרך התורה. דוד המלך אמר 'טוב לי, כי עונתי למען אלמד חוקיך' וזה מה שקרה לי. אני מאמין שהייתי בהשגחה פרטית של הקב"ה. אם ירצה השם אעלה את כל הסיפור הזה על הכתב".

המאבק במחלה הקשה

ודווקא היום כדתי, חש שוקיאן כמי שנשלל ממנו החופש. אל תבינו מכך שרע לו. הוא מתלונן: "היו לי שיחות עם חבר הנהלת ההתאחדות לכדורגל והוא אמר לי לבוא ולראות כדורגל בשבת. אתה רואה. כופים עלי. אני לא שונא את הכדורגל. כאחר ששיחק 20 שנה, יש לי לפעמים געגועים למשחק. זה טבעי. לפעמים בא לי לראות ולצחוק ולהיות עם החבר'ה. אבל כופים עלי חילול שבת, כדי לראות כדורגל".

שוקיאן מגלה לראשונה, כי יש אפשרות שיחזור למגרש – אחרי שבע שנות העדרות: "בלי נדר ובעזרת השם, במשחק הראשון שיהיה באחד מימי החול באמצע השבוע, אולי אלך לראות. אחרי הכל, הייתי בעסק הזה הרבה שנים, ולמה שלא תהיה לי זכות בחירה לראות כדורגל? אולי אלך גם למשחק של הנבחרת".

אלי אוחנה, אלי דריקס, רוני רוזנטל ואחרים – השמות של היום בכדורגל הישראלי, שבילדותם ידעו את דוד שוקיאן, שכונה "צ'ף צ'ף" (היום הוא אינו יכול לשמוע את הכינוי הזה...) – אינם מוכרים לשוקיאן: "לא יודע מי הם... אני מכיר רק את אלו

שוקיאן במדי שמשון. 20 שנה היה בכדורגל. לפני שבע שנים הפסיק. בנו, למגינת ליבו, ממשיך

לא מכירים את "השמות"...

שעוד שיחקו איתי: אבי כהן, משה סיני, גידי דמתי".

עיתונים, טלויזיה, רדיו – לא רואה, לא קורא ולא שומע. ההתעניינות בכדורגל רחוקה ממנו. ממה שגונב לאוזנו הוא יודע לומר: "שמעתי שאין קהל, שהמשחקים לא מעניינים, שהרמה ירודה מאוד".

לא שמע על אלו שעזבו לחו"ל, ועל המלחמה המתנהלת עתה כדי להביא זרים לכדורגל, כמו שזה בכדורסל. אבל מציע ללמוד מהכדורסל משהו אחר: "הליגה בכדורסל שוחקה, עד לפני כעשר שנים, רק בימי שישי. מאז שעברו לשחק באמצע השבוע – הכדורסל שלנו נהיה שם דבר בעולם. תראה לאן הגיעה מכבי ת"א מאז? והכל בגלל שהפסיקו לשחק בשבת. וגם אל־על יצאה מהבוץ, בגלל שהפסיקה לטוס בשבת..."

אבל נאמר, 'וקראת לשבת עונג'. עבור חובבי הכדורגל, המשחק הוא עונג שבת... שוקיאן חוכך ידיו ומחייך: "אדם שהולך לכדורגל, מתעצבן במגרש, יורק, מקלל. נמצא כל הזמן במתח עצום. איזה מין עונג הוא זה?..."

וקשה לו לשמוע, את האימרה שהכדורגל הוא עבור רבים בבחינת סם. "זו התבטאות מוזרה מאוד בעיני. אם אומרים שהכדורגל זה סם, סימן שלא עושים את זה בהכרה. מי שזקוק לסם הוא מטורף. כל מי שמשתמש בסמים מחפשים לעצמו תרופה. אז למה לכל אלו לא מוצאים תרופה?..."

משתמע, ששוקיאן יוצא נגד הכדורגל והספורט – אך לא כך הדבר. הוא ממהר להדגיש זאת: "לעשות ספורט זה דבר בריא. הרמב"ם אמר שזו אף מצווה: 'נפש בריאה בגוף בריא'. אם לא לומדים תורה, אז עדיף שיהיו במסגרת ספורטיבית, כדי שלא ייצאו לתרבות רעה... אבל שוב, הכל לא בשבת".

תורמים ביד נדיבה

לשוקיאן אין פוליסת ביטוח, אך הוא אומר: "שמעתי שקבוצות רבות נמצאות בגרעון כספי קשה. אנימציע ומבטיח, שאם יעשה נסיון במשך שנתיים־שלוש, לקיים את כל פעילות הליגות בימי חול, אזי הרמה תעלה בשיעור ניכר. כל עם ישראל יבוא. יהיו הכנסות. הקבוצות ייצאו מהגרעון. במה שהכדורגל שקוע היום אין מה להפסיד בכלל. זה כמו חולה אנוש, שמוכן לקבל כל הצעה לתרופה, שיכולה לעזור לו להיות בריא".

על השנים ההם – כשרץ במגרשים, שמח בנצחונות, התעצב בהפסדים, אהב את אהדת הקהל ונתמלא שכרון התושים לאחר הבקעת שער – הוא מסתכל היום בביטול, ומודה: "היום אני רואה שבתקופה ששיחקתי כדורגל, ביזבזתי זמן ושרפתי הרבה שנים יפות. גם אם אזיל דמעות כמים, על השנים שבזבזתי להבל ולריק, זה לא יספיק. אני רואה שבאותם שנים הייתי שבוי כתינוק ואני מצטער. קל לקלקל וקשה לתקן. אם הייתי צריך לחזור ולבחור את הדרך שלי מחדש, ללא היסוס הייתי בוחר בדת ולא בכדורגל".

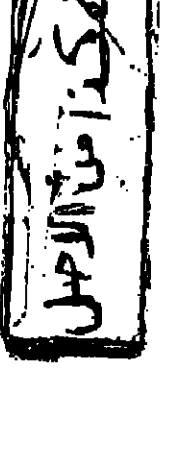
אני מקשה עליו: הרי התפרנסת מהכדורגל בכבוד? שוקיאן יוצא מנה בקלות: "נכון, הכדורגל פירנס אותי אז. כתוב שמי שמתפרנס ממלאכה שעושה בשבת, כספו יורד לטימיון בן־לילה, או שרכושו נשרף, או שכספו נגנב, או שנאלץ להוציא כספו על רופאים, לא עלינו". את הכתוב הזה לא ידע דוד שוקיאן, כשכיכב בקישור של שמשון ת"א...

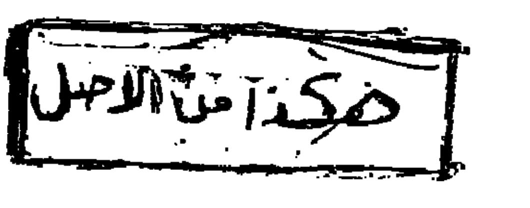
עכשיו פועל שוקיאן, כדי לקרב את כל הקשורים בכדורגל – שחקנים, מאמנים, עסקנים ואוהדים – לדת. הוא עושה זאת בדרך מקורית. מבקר באימוני הקבוצות. המטרה למכור חלקות מצווה, להקמת ישיבה, ומקום שיהיה בית לחילונים, שכולם ייהנו ממנו. השחקנים הרימו תרומה ביד רחבה. איש מהם לא היסס. כך עשו כבר גדעון דמתי, אבינועם עובדיה, אורי מלמיליאן, אבי כהן (לפני שיצא לסקוטלנד), משה סיני (לפני שעזב לבלגיה), קובי סגל, שלמה מזרחי, אהוד בן־טובים, ועוד רבים אחרים. לשם התרומה זו גם פתח חשבונות מיוחדים בבנק דיסקונט.

שוקיאן רוצה להביא את כולם תחת קורת גג אחת של הישיבה ששמה "מוסרות תורה שערי תבונה". לתת להם אפשרות לטעום מחיי הדת. את הבחירה הוא משאיר להם. שוקיאן מדגיש: "אני לא כופה על אף אחד". רוצה רק להאיר דברים, אולי יגלו האנשים, בזכות שוקיאן, שבאמת טעו בדרכם.

בנו, יניב בן ה־14, ממשיך את דרכו של אביו בשמשון ת"א. אבל צר לו לדוד, שבנו ממשיך כך את דרכו. רוצה שישמור שבת. ליתר דיוק מבקש זאת ממנו, לא כופה. כשהבן ישוב מדרכו הנוכחית, יסגור דוד מעגל.

צילומים: רונן בן־מנשה (אלפני צילום רונן)







ספורטאי השנה תשמ"ז

אופניים
1. עמוס נרי
2. יהודה [illegible]

איגרוף
3. יהודה בן־חיים
4. אהרון יקובשוילי
5. יעקב שמואל

אתלטיקה
6. אילן גולדווסר
7. אורית קולודני
8. נחום רוגל

ג'ודו
9. פרנסואז סוסמבסקי
10. אדי קואז
11. שוקי קואז

האבקות
12. גיורא איבשין
13. דב גרונמן
14. יגאל קרויטורו

התעמלות
15. יעקב לוי
16. רון קפלן
17. רויטל שרון

התעמלות אמנותית
18. עינת ארנבן
19. ש. גולדשטיין

טניס
22. גלעד בלום
23. אילנה ברגר
24. עמוס מנסדורף

טניס־שולחן
25. יוסי ברגן
26. עדי רוזנבאום
27. מנחם שטיין

כדוריד:
28. דורון דיין
29. יואב דרוקר
30. זיו קושניר

כדורמים
31. אוהד בן־דוד
32. טל סטנית
33. ארנון פלג

כדורעף
34. אודי תבור
35. אליעזר כגן
36. אודן שר

משקולות
47. מאיר דלויה
48. ראובן חודינטוב
49. בוריס פודל

נכים
50. נחמן וולף
51. שלמה פינטו
52. ציפי רובין

סיף
53. ניסן בלוק
54. לידיה חתואל
55. אהוד כרמי

קייאקים
56. ירדב טל
57. אביגם מזרחי
58. דוי [illegible]

קליעה
59. מנחם אילן
60. יצחק יונסי
61. גיא סטויק

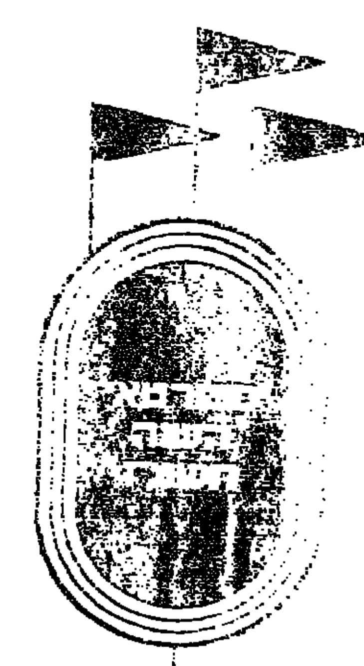
שחיה
62. ערן גרומי
63. שגב פורת
64. אייל שטיגמן

חתירה
20. אריה ברילמן
21. אסף לביא

כדורגל
37. ירון אדיב
38. אלי אוחנה
39. אלי דריקס
40. אורי מלמיליאן
41. עופר מביאן

כדורסל
42. דורון ג'מצ'י
43. קווין מגי
44. לאבן מרסר
45. ארי רוזנברג
46. אבנר שם־טוב

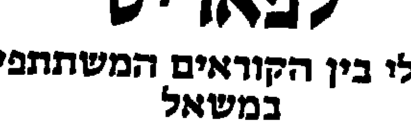
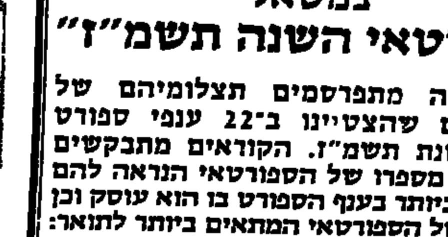
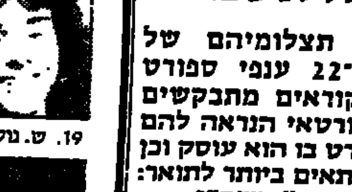
שיט
65. א. אמיר/יואל סלע
66. שי בבה/אלון דגן
67. גי אברהם









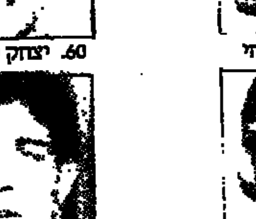









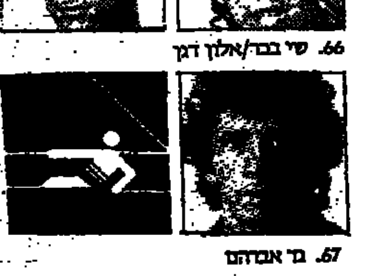




























2 כרטיסי טיסה לפאריס

יוגרלו בין הקוראים המשתתפים במשאל "ספורטאי השנה תשמ"ז"

בעמוד זה מתפרסמים תצלומיהם של ספורטאים שהצטיינו ב־22 ענפי ספורט במהלך שנת תשמ"ז. הקוראים מתבקשים לציין את מספרו של הספורטאי הנראה להם כמצטיין ביותר בענף הספורט בו הוא עוסק וכן במספרו של הספורטאי המתאים ביותר לתואר: "ספורטאי השנה המצטיין" תשמ"ז
לא יאוחר מה־11 באוקטובר 1987.

גזור ושלח

הנני מציע בזה את הספורטאים הבאים כמועמדים לספורטאי המצטיינים של השנה בענפי הספורט השונים ואת "ספורטאי השנה תשמ"ז"

"ספורטאי השנה המצטיין"
לשנת תשמ"ז
מספר..............

1. אתלטיקה..........
2. אופניים..........
3. איגרוף..........
4. ג'ודו..........
5. האבקות..........
6. התעמלות..........
7. התעמלות אומנותית..........
8. חתירה..........
9. טניס..........
10. טניס שולחן..........
11. כדוריד..........
12. כדורגל..........
13. כדורסל..........
14. כדורמים..........
15. כדורעף..........
16. משקולות..........
17. נכים..........
18. סיף..........
19. קליעה..........
20. קייקים..........
21. שחיה..........
22. שיט..........

שם ומשפחה..........
כתובת..........
מיקוד..........
ת.ז..........

גזור ושלח



בעונה שעברה, 9 מחזורים לפני סיום העונה, שלחו מנהלי הפועל תל־אביב את הכריש דוביד שוייצר הביתה ■ בני קונפורטי, העוזר כנגדו הנצחי, נותר בודד במערכה, לאחות את השורות המפוררות ■ משימת ההישרדות הוכתרה בהצלחה, אבל העוזר לא זכה לקטוף את הפירות ■ צמד מנהלי הפועל, אלי מילר וחיים צימר, הבטיחו לו נוער, אחר־כך אפרוחים, אחר־כך הותירו אותו בחוסר־כל, מובטל לשנה של כדורגל ■ בפעם הראשונה הוא מוכן לשפוך את מרי לבו, והוא מר מאוד



בני קונפורטי עוקץ, לפעמים, כמו העקרב שעל חזהו. "חם" על הפועל ת"א (צילום: עדי אבישי)

שוליית הכרש

אבי מורגנשטרן

בני קונפורטי כועס. אפילו כועס מאוד. לפני הקפה התורכי הוא ממהר להציג בפני את כתב התביעה שהגיש נגד אגודת הפועל תל־אביב. קונפורטי, שהשאיר את הפועל בעונה שעברה בלאומית, ובמאמץ לא קטן – נשאר השנה חף מכל תעסוקה.

לדבריו, לפני סיום העונה הבטיחו לו הצמד צימר את מילר שהוא יקבל תפקיד של מנהל־על במחלקת הנוער. קונפורטי, שמעולם לא סבל מתסביך של עיניים גדולות, אמר יופי, וחיכה להתפתחויות. חיכה וחיכה. לאט־לאט קיצץ לו הצמד בסמכויותיו. תחילה אמרו לו ששפיגל (אליעזר) יתחלק איתו בעבודה. קונפורטי אמר או.קיי. אבל אחר־כך נאלץ לבלוע עוד צפרדע. הורידו אותו למאמן אפרוחים ומתונים. גם לכך הסכים. בן־אדם גמיש. נאמן לפילוסופיית חיים בנוסח – פרוסת לחם ביד, טובה ממרדף אחר כיכר לחם לא ברור – הסכים גם להצעה הזאת. למי שכבר שכח, עונה קודם לכן הוא היה מאמן הבוגרים של האגודה (!). היום יושב בני קונפורטי עם כתב תביעה ובלי שום אפרוחים וגוזלים. את ההתרוצצויות שתיכנן על הקווים, הוא יעשה בבית המשפט.

הולך על כל הקופה

בני קונפורטי, בן 60. פנים קשות. קול מחוספס. בדרך־כלל טונים גבוהים. מדבר עם הרבה רגש. בלי פאתוס. אולי לפעמים גלישה לקלישאות. הוא לא דיפלומט וגם לא מתיימר להיות כזה. כבר הרבה שנים הוא נמצא עם הנוער והנערים של הכדורגל הישראלי. בהמשך הוא לא יפספס שום שחקן חשוב שהעלה לבוגרים.

מה שלא עשו 60 שנה, הצליחו לעשות צימר־את־מילר. קונפורטי יודע שעכשיו הזמן לפתוח את כל הקלפים. להפסיק להיות צנוע ונאיבי, והוא מאד נאיבי. עכשיו הוא רוצה ללכת על כל הקופה. הרכה לא נשאר ממנה.

קונפורטי מזוהה בשנים האחרונות כיד ימינו של דוביד שוייצר. העוזר המסור והנאמן של "הכריש". אחד כזה שלא מחכה לנפילת הקפטן כדי לתפוס פיקוד – וזהו תיאור של קונפורטי. עבר בשנות ה־70 השתלמות בארסנל, בוגר המחזור החמישי של מכון וינגייט ומאמן הנוער של מכבי ת"א, מכבי נתניה. עם שתיהן זכה באליפות המדינה לנוער. ב־74' הוזעק מלונדון כדי להחליף את הארי גיים. 15 מחזורים כנוסת גיים, השאירו בקופה רק 5 נקודות. האנגלי נאלץ לקחת את המזוודות ולברוח מהארץ. בבית־ברנר ראו בקונפורטי את המושיע. 15 מחזורים, והופ הקבוצה לוקחת 29 נקודות, ומסיימת במקום התשיעי. מכובד לכל הדיעות.

אלא שקונפורטי מעולם לא היה שייך לקו הקדמי של מאמני הליגה הלאומית. תמיד ראו בו את העוזר־של, אך אותו זה בכלל לא מדאיג. חשוב לו שיידעו שעבר קשה, ללא לאות, תרם מזמנו ומכשרונו ללא הרף. קונפורטי לא מחפש יחסי ציבור. רוצה רק הכרה בפועלו. אפילו לא שורת יותר.

ספק אם קונפורטי היה עולה עכשיו לכותרות, אלמלא הצמד מילר את צימר. כשהוא מדבר עליהם, הוא חייב לחצית סיגריה. להרגע. "עוד לפני פיטורי רוביד, אמרו לי שאהיה מאמן מחלקת הנוער. צימר ומילר הבטיחו לי. מה יותר טוב מזה, אמרתי לעצמי. אני הרי איש חינוך ומי כמוני יודע על הדרכת נוער. אני מהמעולים שבין מאמני הנוער בארץ. רציתי לעשות עבודה פוריה עם הנוער, על־מנת שלא יצטרכו לקנות שחקני רכש. כשפיטרו את דוביד, רציתי ללכת לאות סולידאריות, אבל הם אמרו לי: 'אתה תשאר כאן ואחר כך תקבל את תפקיד הנוער'.

תוכנית בבית קפה

"גם דוביד אמר לי להשאר, כי אחרת הם לא ישלמו לי אפילו את הפרוטות ששילמו לי. בסיום העונה, הרימו אלי טלפון ואמרו לי שאליעזר שפיגל ייאמן יחד איתי את הנוער. הוא את הדרום ואני אחראי על הצפון. לכל מי שפנה אלי ושאל מה אני עושה העונה, אמרתי שאני עובר כנוער של הפועל ת"א. לא חשבתי שככה ישקרו אותי. אני אדם נאמן, לא משקר. הייתי 30 שנה באותו בית־ספר ולא עזבתי אותו. צימר הרי חבר של גיורא שפיגל עוד מתקופת פ"ת, אז הוא כנראה סידר את התפקיד לאליעזר. הסכמתי עם העניין הזה. ריברתי עם שפיגל, ישבנו בבית קפה ובנינו תוכנית עבודה. הצעתי כל מיני הצעות על מחנות של נוער וההדרכה אישית. אחרי שבוע הם מתחילים להריץ את העניין ולא מתקשרים אלי. הרגשתי מרומה. זו היתה הפעם השניה שהם רימו אותי. הרמתי טלפון למילר והוא אומר לי: 'אתה תאמן את האפרוחים והמתונים'. גם לזה הסכמתי. תראה עד לאן הגעתי. חשבתי שהכל סגור, אבל איפה. הם לא מרימים אלי טלפון. התקשרתי לצימר והוא התחיל לגמגם לי: לא הבטחנו, כן הבטחנו... אני תמים. לא ביקשתי שיחתמו לי חוזה. חשבתי שמילה שלהם בעל־פה זה מספיק. אמרתי למילר יפה מאוד. מרוב עצים אני לא רואה שום יער. דפקתם אותי חזק מאוד, השארתם אותי בלי עבודה שנה שלמה. לא תיארתי לעצמי שיכולים להיות אנשים כאלה. זה ממש כמו המשפט 'צדיק ורע לו, רשע וטוב לו'. כל חיי פעלתי בצורה ישירה. לא פגעתי בבן־אדם. אפילו לייאשיך מהפועל ת"א (כינויו של אפסנאי הקבוצה), שכולם צחקו ממנו, נתתי כבוד. כי כל בן־אדם צריך לקבל את הכבוד שלו", אומר קונפורטי.

קונפורטי מדבר ברגש, משתמש בידיים. כשצריך, הוא פוקד על הילדים להנמיך את הטלוויזיה, שם מככבת קריסטל ב"שושלת". לפנייכן הוא לא שוכח להורות להם להקליט לו את מעללי אלקסיס. אולי ילמד ממנה איך לסגור חשבון עם מילר־צימר.

סולד משחקני רכש

בבקרים הוא יוצא לבית־ספר סמוך, כדי להדריך נוער. סתם כדי להיות עם הדור הצעיר. כל חייו האמין ברור ההמשך. סלד משחקני רכש. התבסס רק על תוצרת־בית. זאת, למרות שהיה יד ימינו של דוביד, שכידוע לא בוחל ברכישות גדולות, שעולות ממון לא קטן – על חשבון שחקני הבית.

כשהוא מדבר על דוביד, כבר נשמע קונפורטי הרבה יותר הססן. לא תוציא ממנו ולו מילה אחת שלא במקום על הכוס. "אני לא מעביר ביקורת על דוביד בקשר לשחקני רכש. אני לא אוהב שני קפטנים באניה אחת. אני רק עוזר מאמן, על־פי הגדרת התפקיד שלי. אני לא אוהב להתבלט ולהתבסס על גבו של מישהו אחר. אני רק יודע שצריך לעלות שחקני נוער לבוגרים. את זה למדתי טוב בארסנל. שם מעלים שחקן לרזרבה, ורק אחרי שהוא מתאקלם ברזרבה, מעלים אותו לקבוצה הבוגרת ואומרים לו את משפט המפתח "גו און מאיי סאן", נזכר קונפורטי ומציץ במדף הגביעים שלו.

אחרי שדוביד פוטר, נאלץ קונפורטי להתמודד לא רק עם קבוצה בינונית, אלא בעיקר כמוראל ירוד וביחסים עכורים בין השחקנים. הוא זוכר את הריב המפורסם שבין לנראו לביני. קונפורטי ביקש מצימר שיעניש את השניים. שיעמיד אותם במקומם. צימר הבטיח, אבל לא עשה מאום. "ככה כמו שלא העניש אותם. הוא לא העניש. הוא כל הזמן שם לנו רגליים. כשדוביד הביא את צימר להפועל ת"א, אמרתי לו: 'דוביד, אתה עושה טעות. אתה מכניס אבנים שיהרסו לך את הירקות'. אבל הוא לא שמע לי. הוא אמר: אל תדאג, יהיה בסדר. בסוף הם זרקו אותו. מאמן עם מוניטין שכזה. מה בער עוד 9 מחזורים? הרי הם ידעו שלא נרד ליגה. לא היה סיכוי שאחרי אליפות נרד ליגה. אין דבר כזה".

"אני לא סוחר"

– בסרי־סבא, לדוגמה, היתה אלופה, ושנה אחר כך ירדה. יש דבר כזה.

"זה נכון, אבל פה היו שחקנים טובים, שידעתי שצריך להחזיר להם את הביטחון, הם היו עצבניים מאוד, וכשהעצבים לא עובדים נכון, זה פוגע בשרירים".

קונפורטי כועס על צימר את מילר לא רק בגלל שלא נתנו לו את מחלקת הנוער, אלא גם בגלל שניצלו אותו, לדבריו, בעונה הקודמת, מבחינת השכר. "במקום להביא מאמן אחר, שהיו צריכים לשלם לו 2,000 דולר על כל משחק, הם לקחו אותי ושילמו לי פרוטות. לא ביקשתי הרבה כסף. אני צנוע. לא רוצה עימותים. אני לא סוחר. יותר מדי טוב. אפילו קבלה על ארוחה לא הגשתי להם. לא נתנו לי עוזר־מאמן. תשמע: אני יכול לעשות הכל לבד. אני לא צריך עוזר מאמן, לא מעסה, כלום. אני יודע הכל, לבד. אני לא רק מאמן כדורגל. אני גם מכניס פיסיקה בכדורגל".

והנה עוד תאורים מהימים הקשים ההם, כמאמן קבוצת הפועל ת"א, בוגרים: "הייתי עושה אימוני בוקר, נשאר ביפו בצהריים, אוכל איזה בורקה (בורקאס) ומעביר אימון אחר־הצהריים. הייתי ישן במגרש. כל מה שהיה לי, נתתי לקבוצה. הייתי חוזר הביתה מאוחר בלילה. לא ישן בלילות. כל הזמן חושב איך להציל את הקבוצה. איך לבנות את הטאקטיקה".

חסיד הדור הצעיר

– אמרו שעשית טעות כשהשארת את ברנס על הספסל?

"למה עכשיו אף אחד לא בא בטענות שברנס לא משחק בהרכב? אליאור הוא כשרון גדול ויש לו הרבה כדורגל, אבל הוא משחק יותר מדי על הקווים. הוא לא רץ ללא כדור. הוא לא משחק מספיק במרכז השדה. הוא יכול להיות שחקן גדול, רק כשישחק במרכז. עובדה ששניאור לא מעלה אותו. חוץ מזה, איך יכולתי לתת לו לשחק בקרבות האחרונים של ההישרדות בליגה? הוא עדיין מרי. עובדה שבלוד נתתי לו לשחק. לא היה לי נגדו שום דבר. אני חסיד הדור הצעיר".

קונפורטי גם לא שוכח שהוא היה זה שנסע עם הפועל למשחקי האינטרטוטו, לאחר שנת האליפות. בלי שום עוזר לצידו. לבד. הוא זה שטיפח וגילה את תמיר לינהרט: "הבאתי אותו מהנוער והוא נתן לי חמישה גולים. שחקן גדול. אבל הפועל לא סידרו לו שירות צבאי ליד הבית, ותראה מה קורה איתו. ניצחנו אפילו באוסטריה. בדיוק הייתי שם כשהתחלה כל הפרשה עם ואלדהיים. איזה כבוד הבאנו למדינה. האוסטרים הרימו אותנו על הידיים", אומר קונפורטי, ואולי קצת מפנטז לגבי השורה האחרונה. ויש עוד חשבון קטן עם הצמד המפורסם: "הם חיפשו כל הזמן איך להפיל אותנו. רצינו לצאת למחנה אימונים בלונדון, כדי להתאמן טוב לליגה, אבל הם עשו את כל המאמצים כדי לשלוח אותנו לרומניה. שם לא היו תנאים, לא אוכל. השחקנים לא יכולים היו לצאת קצת להתאוורר. הכל היה לחוץ. רציתי להריץ שחקנים כדי שיהיו מוכנים לליגה, ולהיות בקשר עם רוביד. אבל צימר אמר לי 'את הפועל ת"א לא מנהלים דרך הטלפון. בכל מקרה יעלו 11 לשחק".

– למה לא דיברת אז, למה לא עשית רעש?

"לא דיברתי, כי לא רציתי לעשות סמאטוחות. עכשיו אני פותח את הכל, כדי שכולם ידעו איזה אנשים הם. שלא יקרה לשאר המאמנים מה שקרה לי. אני לא הראשון שעובר את זה בהפועל ת"א, רק שהרבה שותקים, כי הם מעדיפים לחזור להפועל ת"א באיזשהו יום. אני אומר מה שבלב שלי. אני לא חוזר לעולם להפועל ת"א, כל עוד צימר ומילר יהיו שם".

"מת להיות על המגרש"

– כאחד שהיה גם עוזרו של דוביד בבית"ר ירושלים, שם היתה לך תקופה יפה יותר...

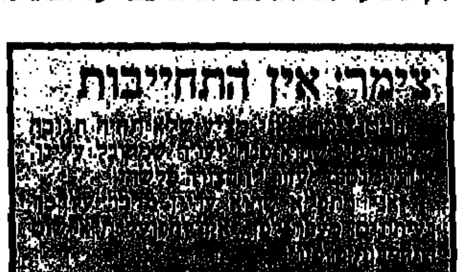
"בית"ר ירושלים זו אגודה לתפארת. שם מבטיחים לך – ומקיימים. לא אמרו לי דבר שלא קויים. גם האוהדים היו בסדר איתי. ריבלין, דרש, אברהם לוי, כולם עד היום חברים שלי".

– מה אתה אומר על כך ששניאור החליט בסוף לא לוותר על שבתאי לוי?

"שבתאי הוא חלוץ מסוכן. אני האמנתי בו תמיד, ועובדה שנגד בית"ר נתניה הוא זה שניצח את המשחק. הוא לא רק שחקן גדול, אלא גם בן־אדם. וזה הולך יחד. נכון, היתה לו קצת ירידה, אבל אני החזרתי לו את הביטחון. עובדה שהיום לא מוותרים עליו".

קונפורטי מוכן השנה לאמן כל קבוצה בלאומית. רק שיציעו לו. הוא מת להיות כבר על המגרש.





משתגע בבית. רוצה לנשום את המתח, את הריצות על המגרש. "אני איש עבודה. יש לי תקווה שיקראו לי. אני לא פחות טוב מהרבה מאמנים בארץ. יש לי ניסיון רב. אל תשכח שאני העלתי שחקנים כמו ירון עוז, גרגיר, לוריה במכבי ת"א, וגם את חיים בר, קליינמן ועוד במכבי נתניה. לקחתי עם הנוער של מכבי ת"א ושל נתניה אליפויות. אתה יודע שיוסל'ה מידמוביץ, פוקס, דוון ועוד רבים, התאמנו אצלי?" – שואל קונפורטי ריטורית.

על דוביד שוייצר וחוסר ההצלחה שלו בבני יהודה, נכון לעכשיו, אומרת ירמיין הנאמנה: "לא יתכן שהוא לא יצליח שם. בסוף השחקנים יבינו מה שהוא רוצה מהם. חס וחלילה, שם לא יפטרו אותו. גם בהפועל ת"א לא היו צריכים לעשות לו את זה".

לצימר ולמילר מאחל קונפורטי: "שירגישו כל השנה מה שאני הרגשתי בתקופה האחרונה".

אגב, כרטיס ברכה, הוא לא שלח להם השנה.



פיסיותראפיסט פלכטר. "כמו אבא לכולם" (צילום: נאור רהב)

הפיסיותראפיסט דגי פלכטר מגלה כי בין הכדורסלנים האמריקנים המשחקים בארץ, רבים הם היפוכונדרים. "יש להם תחושה שהכל כואב להם" ■ העונה הוא באליצור נתניה

היפוכונדרים!

ברוריה ביגמן

קוראים לו "מג'יק פינגרס", אצבעות קסם – ולא בכדי. כשידיו מעניקות טיפול, כל אצבע מקרינה חום ומסירות. הוא נותן הרבה מעצמו כדי להעמיד את הכדורסלנים על הרגליים, בעקבות פציעה טורדנית, שמגבילה אותם בתנועתם.

דגי פלכטר (36), עסיין ספורט יותר מ־13 שנה. העונה הוא מלווה את כדורסלני אליצור נתניה.

בנעוריו היה כדורגלן במכבי ת"א ואותה הוא אוהד עד היום. שיחק עם ירון עוז, אורי סלימן, שמשון לבקוביץ' ורוני לוריה. עם גיוסו לצה"ל פרש מכדורגל, אך נשאר קשור לספורט. אהבה שכזו. לא רצה להיות "מאכער", כי סלד לדבריו מהפוליטיקה. לכן החליט ללמוד פיסיותראפיה. שנה עשה באוניברסיטת קולומביה בארה"ב וחזר לארץ עם פרוץ מלחמת יום הכיפורים. את ההשלמה עשה בבית־הספר לפיסיותראפיה במכון וינגייט. השתלם בטוטנהאם, האנגלית וכסארבריקן במערב־גרמניה.

אמת או הצגה

השחקנים, עמם יצר קשר הדוק, רואים בו אב. כך גם המאמנים וחברי ההנהלה, בקבוצות שבהן עבד. בקריירה הארוכה שלו, ליווה את קבוצת הכדורעף של מכבי ת"א, כדורסלני מכבי דרום בתקופה שבה אימן שם צבי שרף, את בית"ר ת"א (שלוש שנים), והפועל ת"א (חמש שנים). כן ליווה נבחרות באיגוד הכדורסל ואת נבחרת צה"ל בכדורגל כשעבדה תחת שרביטו של מרדכי שפיגלר. גם בפגרה האחרונה עבד – בליגת הקייץ בכדורסל, שמשחקיה נערכו ברמת השרון.

העקרון שמנחה אותו בעבודה הוא: לדעת אם תלונת ספורטאי על פציעה, היא אכן אמיתית, או שמשמשת מנגנון הגנה ברגעי לחץ. דגי למד להכיר את השחקנים איש־איש ו"הצגותיו".

ברוב המקרים, כשלמישהו לוחץ משהו, הוא משמש לו גם "כותל דמעות וקיטורים". בדר"כ שומר בסוד את הדברים ששומע. כשמרגיש שכמשהו הוא יכול להועיל לקבוצה, מפנה מיד את תשומת לב המאמן. דוגמא: מעשה בספורטאי ידוע ששבע אכזבה מנערתו. שעות ספורות לפני משחק מסויים בגביע אירופה, ניגש אליו אותו כדורסלן וסיפר כי הוא מוטרד מאהבה ניכזבת ומצב רוחו גרוע ביותר. דגי ביקש לחייך ואמר: "בחורות, זה כמו תחנת רכבת. חשבון הבנק שלך גדול, ולכן תמיד יהיו בחורות שירוצו אחריך. אם האלוהים שלך לא רוצה שזו תהיה חברתך, כנראה שכך צריך להיות. אבל אני רוצה אותך מפגין את שיא היכולת שלך במשחק. הסתכל עלי – וחייך". הכדורסלן חייך ובמשחק קלע 36 נקודות. עם השריקה לסיום ניגש אל דגי ואמר לו מילה אחת: תודה!. השניים ידעו היטב במה המדובר.

פלכטר: "זה היה אחד הרגעים הגדולים שלי. כי כך איכפת לי ואני רוצה שכל שחקן ירגיש טוב, עד שאני מעורב בכל הבעיות האישיות של כולם".

מגיע לאולם שעה ומחצה לפני כל אימון ומשחק והולך אחרי שכולם כבר פנו לביתם. הטלפון בביתו מצלצל 24 שעות ביממה, ומכוניתו משמשת אמבולנס במקרה הצורך – לקבוצה, להנהלה ואפילו לעתונאים. נוהג לפתח שיחה מהירה עם כל שחקן מטופל – כדי שיוכל לשחררו מלחצים נפשיים. מטפל ומרגיע. קולט מיד עם היכנסו לחדר ההלבשה, מי "סובל" ממצב רוח שפוף, ומיד נכנס לפעולה ומעורר את רוחו.

יש לו עין חדה. אשתקד, באחד ממשחקי בית"ר ת"א, לא תיפקד אחד השחקנים והמשחק גלש להארכה. פלכטר יעץ למאמן להעליב את השחקן לפני שאר חבריו. המאמן קנה את הרעיון. לשחקן שבו מדובר אמר המאמן: "אתה סמרטוט ריצפה" – והרמז נקלט. בהארכה נתן אותו כדורסלן הצגה שסחפה את הקבוצה לנצחון. בסיום התחבקו פלכטר ואותו מאמן. הנצחון נרשם לזכות הראשון...

כבוד מיוחד, מארל

דגי, הכל מכנים אותו נשמה טובה, אוהב את שחקניו. מייק לארגי, למשל, חש בודד והיה אצלו בן בית. דגי האכילו ובביתו מצא לארגי אוזן קשבת לכל בעיותיו. דגי טיפל בו במסירות רבה כשספג מכות־שמש. כשהגיע לארץ סבל לארגי מבעיות גב. דגי העניק לו טיפול מונע, לפני כל אימון ומשחק כשעזב לבית"ר – נתקע לארגי עם הגב הפגוע שלו ונוטרל מפעילות. ארל וויליאמס העניק לו כבוד מיוחד ומיד לאחר שהגיע לאליצור נווה דוד רמלה, התקשר לפלכטר וביקש לבוא ולטפל בשריריו, פעמיים בשבוע.

"בין הכדורסלנים, מגלה דגי פלכטר, ניתן למצוא היפוכונדרים רבים. בעיקר מקרב האמריקנים. יש להם תחושות שהכל כואב להם. יש צורך בהרבה זמן עד שמכירים אותם ולומדים את 'ההצגות' שלהם. הכאב, עליו הם מתלוננים הוא משהו תת־הכרתי. חרדות של שחקנים לפני משחקים חשובים באות לידי ביטוי כהודעה על פציעה". בקבוצה ישראלית שיצאה פעם לבלגיה למשחק בגביע אירופה, התלונן אחד השחקנים שהוא סובל מכאבים עזים בקרסול. לקבוצה לא היה רופא צמוד באותה נסיעה. הקהילה היהודית באנטוורפן העמידה לרשות הקבוצה מישראל את רופא מועדון הכדורגל אנדרלכט, יהודי. כשנכנסו פלכטר והכדורסלן למירפאה ולאחר בדיקה, קבע הרופא בצרפתית את אבחנתו. פלכטר הבין רק את המילה "סינימה". השחקן קם ממיטת הבדיקות, רץ לאולם וקלע באותו משחק 28 נקודות.

עבודת פיסיותראפיסט קשה ביותר, במיוחד תוך כדי משחק. דגי מעיד על עצמו שבסיום משחק הוא מותש. עוקב אחר כל מהלך, כדי לבחון כיצד אירעה הפציעה. הלחצים עליו אדירים, מפני שהוא חייב להחליט על טיפול מידי, ולקבוע אם שחקן יכול להמשיך ולשחק, אם לאוו. לא זוכר מתי שחקן שטופל על־ידו, החמיץ משחק. בדר"כ הפציעות מתרחשות אחרי שמחה מסל והתלהבות ממבצע מרהים. הוא גם בותן את חברי ההנהלה היושבים על הספסל. חלק גדול מהם זקוק לכדורי הרגעה. דגי מספק להם, ככל שנדרש – ובלבד שיעברו את המשחק בשלום.

בארי לייבוביץ', לא נתן לאיש להתקרב אליו, רק לדגי. פלכטר גם היה היחיד שטיפל בארץ בלארי בירד, במוזס מלון, ד"ר ג'יי, וגם בכוכב "תהילה" בילי הפסי, שאליו היה צמוד תשעה ימים.

גם שכשחקן מקבוצה יריבה נפגע, ליבו מחסיר פעימה. זכרון: הפועל ת"א שיחקה בגליל עליון ובראר ליף וארז חזן נפצעו באצבעות כף היד, לאחר דו־קרב צמוד של נקודה לכאן ונקודה לכאן. דג רץ לטפל בשניהם, למרות עיניהם המופתעות של חברי הנהלת קבוצתו...





רד סמית: רעיון החרם היה שלו

אלכס דורון

אמרו עליו שהיה כוכב התקשורת – בעל הטור הטוב והנקרא ביותר בעתונות. כ־55 מ־76 שנותיו, היה עתונאי ספורט וטורו – שהצטיין בלשון עשירה, מבט מעמיק והומור טוב, אנושי – פורסם ב־100 עתונים בארה"ב ומעולם, בתפוצה של כ־20 מיליון. כ־Who's who האמריקני הוגדר: "בעל סגנון יחיד במינו בספרות". לימרוהו באוניברסיטאות. לעטו, אמרו, היתה השפעה גדולה מלכל עתונאי אחר לפניו ואחריו.

כזה היה וואלטר וולסלי ("רד") סמית. לא מכבר ראה־אור בניו־יורק ספר מצויין על חייו, זמנו ויצירתו ("רד, הביוגראפיה של רד סמית", מאת איירה ברקו) – חגיגה אמיתית של אניקדוטות וסיפורים, מאוספו העשיר של סמית הגדול, שמת לפני כחמש שנים. עד היום, מודים טובי העתונאים בארה"ב, לא הצליח איש להיכנס לנעליו.

כמו לינדברג

החל בקריירה שלו בעתון "מילוואקי סנטינל", חודש לאחר שלינדברג חצה בטיסת־יחיד, את האוקיאנוס האטלנטי. "סמית הותיר רישומו המובהק על המקצוע, כפי שלינדברג עשה זאת במטוסו", כותב ברקו.

בין היתר מגלה המחבר שסמית היה הראשון שביטא בפומבי את רעיון החרם האמריקני על אולימפיארת מוסקווה 1980. לימים ייאמר על כך יועץ הנשיא קארטר: "הרעיון עצמו הועלה בדיונים על צימצום קשרי ארה"ב עם הסובייטים, כתגובה לפלישה לאפגניסטן. אבל הטור של סמית העניק לחרם את הלגיטימיות והמומנטום".

בטורו ב"ניו יורק טיימס", כתב: "לא יעלה על הדעת שבנסיבות הנוכחיות נשחק עם איוואן, בחצרו של איוואן. ארה"ב צריכה להנהיג פרישה וחרם מוחלט על המשחקים, כבר עתה ולהבהיר לרוסים כי אפילו יבוא הקץ לידי והפולשים יוחזרו לבתיהם – אונס שכניהם, לא יישכח במהרה. עם המצעדים, הדגלים, ההמנונים והספירה היומית של המדליות, האולימפיאדה היא קרניבל לאומני: הצגת ענק למארחת, כדי להפגין לעולם את פניה הנאים. לא יעלה על הדעת, שעלינו להשכיר נוכחותנו להצגת־ראווה של העוצמה הסובייטית... ב־1936 התנגד ה'טיימס' להשתתפות ארה"ב באולימפיארת ברלין, כשהנאצים במחושב ובארוגאנטיות פגעו באנושות כולה... ביוון העתיקה פסקו המלחמות, כשהגיע מועד האולימפיאדות. יש להפסיק את האולימפיאדות, כשנשמע שיקשוק הבריחים".

הגישה של בראנדג'

באולימפיארת מינכן, כתב סמית על היום הנורא של 5 בספטמבר 1972: "כל ה"fun" שבמשחקים נסתיים ב־4:30 לפנות בוקר, בפריצתם של טרוריסטים פלשתינאים לכפר האולימפי וחטיפת 11 ספורטאים ישראלים כבני ערובה". סמית ביקר בחריפות את החלטת נשיא הוועד האולימפי דאז, האמריקני אוורי בראנדג' להמשיך במשחקים, למרות רצח ה־11: "על פי נסיון העבר, יש לתניח כי בראנדג' רואה במלחמות בין ישראלים לערבים, חטיפת מטוסים ואנשים ומעשי־רצח, רק ביטויים של פוליטיקה חד צדדית, שאין להרשות שישפיעו על האולימפיאדה. מכל מקום בטקס הזכרון שנערך למחרת באיצטדיון האולימפי פשטה ביציע הבדיחה המרה. 'מה אתם רוצים? הרי הרוצחים הערביים היו מקצוענים ובראנדג', כידוע, איננו מכיר במקצוענים באולימפיאדה'..."

בעניין אחר ובמקום אחר, מספר ברקו על הראיון שקיים סמית עם טרוצקי, במארס 1937, במכסיקו. סמית הגיע לשם עם קבוצת בייזבול מפילדלפיה, לסקר הכנותיה לעונה החדשה. וכך כתב על השיחה עם המנהיג הקומוניסטי המפורסם:

"האש האדומה של המהפיכה, שחישלה את המוניטין של ליאון טרוצקי והדליקה שריפה גדולה, חובקת עולם, מהבהבת עתה בכפר מנומנם ועתיק, בחצי הכדור המערבי... התככן הגדול, רב הקשרים של התקופה המודרנית, יושב עתה בחדרון של בית שכור... זקן נעים, מפוייס, ידידותי וחסר מטרה, המבטל זמנו ברעיונות מיושנים. הרבולוציונר הגדול, גדול אך במקצת מקנקן בירה, ובמשהו מחמם פחות ממנו. מגשש דרכו בכבוות בכתביו, עליהם פרנסתו, רק בעיניו היוקדות נותר משהו המייצג את שרידי הלהט המהפכני, כולל היבטיו המרושעים על עליונות האדם, יחד עם התמוטטות עוצמת הנאום, הקנאות שאין לעמוד בפניה וכוח המשיכה המאגנטי, שבו הוא דומה לבעל חנות דליקאטסים לא מצליח במיוחד, בכרונקס... טרוצקי אינו חוזר ואומר מה שביטא בכל כך הרבה מלים בעבר, שיחזור יום אחד לבריה"מ להנהיג אותה וגם את כל פועלי העולם.

רד סמית הוכר כ"עתונאי הספורט מס. 1 בעולם", בעל הטור (בשנותיו האחרונות ב"ניו יורק טיימס") הנקרא ביותר ■ עתה ראה אור ספר על חייו ויצירתו ■ משהו מיוחד במינו

אבל הוא אומר: 'השגיאה הגדולה של סטאלין היתה שהיגלה אותי. חשב כי אם יגרשני, יהרוס אותי בגילויים ובהשמצות בעתונות ובשופרות התעמולה שלו. אבל מחוץ לרוסיה, אספתי סביבי קבוצה תרשה ועורני מסוגל לפגוע. הכתיבה שלי, מה שאני אומר, מחלחלים לתוככי רוסיה – ואני מזיק'... מזיק ופוגע, הוא אומר, כמו אותו ילדון שמכריז: 'היזהרו ממני, יש לי גפרורים'... קרוב לוודאי שהיתה זו הפעם הראשונה שקבוצת מראיינים שפגשה אותו, עמדה יחד עמו על אותו מישור, בגובה אחד מבחינת ההבנה והידע. הם הבינו בקומוניזם, כפי שהוא בבייזבול".

סיום לא צפוי

סמית הירבה לכתוב על המשחק של אמריקה ("מי שרוצה ללמוד על ליבה ומוחה של ארה"ב, חייב לדעת לשחק בייזבול"); על פוטבול ואיגרוף ("אם יש ספורטאי שהטביע חותמו על שנות ה־70, זהו מוחמר עלי... כמעט לבטח הספורטאי הידוע ביותר של העשור, הרעשני ביותר ועל פי ערות עצמו גם היפה ביותר, הגדול מכולם... כנראה הכבר המהיר ביותר – לבטח מושך הקהל הגדול ביותר"), כדורסל לא אהב – ופעם כתב על המשחק הזה: "לא מרויחים דבר כשמשלמים דולאר אחד כדי להירדם על לוח עץ קשית, מאחורי עמוד הסל, כשאפשר לישון טוב יותר ובנוחיות על ספה רכה בבית, אם יש לך בית בימים אלו..."

שנה לאחר מותו, ערכו לו ידידיו אזכרה ומהרשמקול בקע קולו, כשקרא אחד מטוריו: "זה עיסוק מוזר, עתונות הספורט. הרשו לי לספר לכם כאן למה כוונתי. היה פעם כתב ספורט בסינסינאטי, ביל פלון שמו. רווק מוזר שחילק דירתו עם אליגאטור של 1.50 מטר ולתחרויות לקח בכיס המקטורן את הסנאי שלו. פלון אהב בייזבול ואת העיר האוואנה, קובה, לשם הגיע מיד לאחר כל סידרת גמר באליפות הבייזבול, לפגוש את ידידו פפה קונטה, גם הוא כתב ספורט. הבלתי נמנע אירע ופלון מת. מצאו בדירתו צוואה שבה ביקש לשרוף גופתו והאפר לטמון בכד חרס ולשלחו בדואר בצירוף מכתב חתום, לידידו בקובה. כשהגיעה החבילה לפפה והוא פתח את המכתב שצורף לכד, נאמר בו: 'הלו פפה, זה אני ביל המדבר אליך'. במכתב נתבקש פפה לפקוד עם הכד, את כל המקומות שם נהגו לשתות בצוותא, להשיק לזכרו כוסות בירה עם כל חבריהם המשותפים, ואח"כ לעלות על מטוס קטן שיתעג מעל מורו קאסטילה, האתר היפהפה, שהיה אהוב על שניהם ולפזר שם את האפר מהכד.

"פפה מילא בדקדקנות אחר בקשת ידידו. פקד את כל אתרי הבילוי והציג את כד־האפר לפני ידידיהם המשותפים. בשלב מסויים של סיבוב השתיה הזה, הגיע פפה למצב של חוסר שליטה על מוחו. במקום כלשהו הניח את הכד עם אפרו של ביל ושכח היכן השאירו. למחרת, טיאטא מישהו את הכד הנוצץ, יחד עם אפר הסיגריות והבקבוקים הריקים – ישר לפח האשפה.

"מדוע אני מספר לכם כל זאת? – רק כדי להמחיש עד כמה כתבי הספורט מנהלים, לעתים, חיים מאד זוהרים, אבל עשויים לסיימם בצורה בלתי צפויה"... ■





ספרית מעריב

בקש השבוע ספרי איכות אלה:

הטרור
כיצד יוכל המערב לנצח
בעריכת בנימין נתניהו
28.50 ש"ח

תמר אדר
לו-דבק...
14.50 ש"ח



18.00 ש"ח



18.00 ש"ח



14.50 ש"ח



28.50 ש"ח



24.50 ש"ח

בקש עוד היום בחנויות ובספרית מעריב
תל-אביב: דרך פתח תקוה 72א' טל' 03-332211
חיפה: בן יהודה 29 טל' 04-523609

7 סיבות טובות ליהנות כל השבוע

לכבוד
ספרית מעריב
דרך פ"ת 72א', תל-אביב 67137.

ספרים מבית טוב – ספרית מעריב

להזמנות בטלפון 24 שעות ביממה-חי"ג
שרותפון 383838

אבקשך לשלוח אלי את הספרים: ____________
אני מצרף בזאת המחאה על סך ______ ש"ח לפקודת ספרית מעריב
שמי: ________ טלפון: ________ כתובתי: ________
חתימה: ________ ת.ז.: ________ תאריך: ________

זכרונות מספרד

בועז ביסמוט

הלהיט החדש – קלטות וידיאו בנושאי ספורט. לא עלילה, לא דימיון – ספורט פרופר. "יש דרישה גוברת והולכת לזה, אך לפי שעה, לפחות בארץ, אין עדיין מספיק כדי לספק את התיאבון", אומר ברוך אילון, בעל ספריית וידיאו אנרג'י. "כל קלטת היוצאת לשוק, אני ישר חוטף. יודע שיהיה לה ביקוש", הוא מוסיף.

ניתן למצוא כיום ב"אנרג'י" ובאחרות סרטי עלילה המבוססים על ספורט זה או אחר. "המטרה", אומר אילון, "שיהיו כמה שיותר קלטות רק של ספורט. מאה אחוז ספורט. "נ.ב.א. למשל".

מצאנו אצלו שלושה סרטים שעיסוקם בספורט. האחד ספורט (ותו לא. בשני הנוספים יש גם עלילה.

מונדיאל 82

חובב הכדורגל הממוצע ייהנה בוודאי מזכרונות נעימים מאליפות העולם שנערכה בספרד ב־82'.

פיפ"א הוציאה את הקלטת הזאת כמסמך רשמי מאותו מונדיאל. בקלטת קטעים נבחרים מהמשחקים. בקיצור, הקטעים הגדולים של המונדיאל. יש לצפות שבקרוב גם נראה קלטת מ־86'.

משחק מסוכן

ניק נולט מככב בסרט אותנטי זה שנושאו הוא מרד של איש אחד נגד העולם הביורוקרטי והמניפולטיבי של הכדורגל האמריקני המקצועני. מבוסס על הרומן הפופלרי של פיטר גנט North Dallas Forty. שחקן מזדקן פוגש אשה, מתרחק מהעולם הגברי והאלים בו חי זמן רב, ומסתכסך עם הנהלת קבוצתו.

ההתרגשות ב"משחק מסוכן" מתגברת דרך תשומת הלב הרבה שמופנת לחייו הפרטיים והציבוריים של הכדורגלן.

בסרט שני קטעים מרתקים מחדר ההלבשה, לפני ואחרי המשחק הגורלי של הקבוצה הנאבקת על תואר האליפות. מומלץ לחובבי הפוטבול. אורך הסרט 114 דקות.

נערת הזהב

סרט דמיוני על הכנת מנצחת אולימפית. גולדין, הבלונדינית בעלת המראה המשגע, היא ספורטאית מעולה המקדישה את חייה לספורט ועוברת סדרת אימונים מפרכים ומאומצים. נעזרת גם בסמים ממריצים.

שאיפתה העיקרית: לנצח באולימפיאדה בתחרויות הריצה. שאיפותיה מתנגשות עם אלו של דריידן, סוכנם של הספורטאים, שקיבל הצעה ע"ס 20 מיליון דולאר מכמה אנשי עסקים.

סיפור על שאפתנות, ספורט והרצון חזק להצטיין. 101 דקות.


מכבי עדן פ"ת. עומדים מימין: גבי צוקרמן (מנהל), דותן מלאך, דוד מזרחי, יריב פרידמן, אייל לייבוביץ, כרמל זילברמן, אלון איזנר המאמן שלמה בנימין. כורעים: מאיר אלמליח, שי בר־נתן, שניר שינדל, יריב דוידוביץ' רונן אבני ודני רון (צילם: נאור רהב)

יותר קבוצות, יותר שחקנים

עונת הליגה של קבוצות הילדים יצאה לדרך ■ 3500 כדורסלנים ב־22 מחוזות של בנים ו־5 של בנות ■ התרחבות לכל הכיוונים

צבי גלפרין

למעלה מ־3500 ילדים וילדות בני 13–12 החלו בימים אלה את עונת הכדורסל שלהם. עד כה נערכו סיבוב ראשון כגביע המדינה וכן שני מחזורים בליגה.

בליגת הילדים העונה 22 מחוזות של בנים ו־5 מחוזות של בנות. הליגה מכסה כמעט את כל שטח המדינה – ממטולה בצפון ועד חבל אילות בדרום. משנה לשנה תופס הכדורסל עמדה בכירה בקרב הילדים והשנה נוספו למסגרת זו שלושה מחוזות של בנים ומחוז בליגת הילדות. בסך הכל ייאבקו העונה על אליפויות המחוזות השונים כ־300 קבוצות.

עוד חידוש: גם במיגזר הערבי גדל מספרן של הקבוצות המשתתפות במשחקי הליגה לילדים והעונה ישחקו כבר שלוש קבוצות ערביות, לעומת אחת בלבד אשתקד.

עקב ריבוי מספר הקבוצות נאלץ האיגוד להזיז קבוצות לא מעטות מהמחוזות שבהם הופיעו עד כה – למחוזות אחרים.

בין הפנים החדשות העונה – קבוצות יראון במחוז גליל עליון; אליצור צפת בצפון; בני יהודה ברמת הגולן; יקנעם, רכרת, כפר החורש בעמקים; מישגב, כפר יאסיף, מג'דל כרום במחוז המפרץ; מכבי צור שלום במחוז חיפה; מחוז חדש לחלוטין ושמו חדרה; משמר השרון, אליצור כפר הרא"ה, הפועל מיכמורת במחוז שומרון; מכבי והפועל כפר סבא במחוז השרון; סער רמת־גן, מכבי בת־ים - במחוז דן; מחוז חדש ושמו תל־אביב ב'; אס"א נופשונית – במחוז שפלה; מכבי כפר גבירול, הפועל רמת אליהו במחוז שורק; אליצור גוש עציון במחוז ירושלים ואילו בדרום א' – כוכב מיכאל, הפועל בניה וגדרות. מחוז חדש, דרום ב' ובו בין השאר הפועל אופקים. במחוז הנגב – אליצור דימונה ומכבי ב"ש.

בין הבנות הצטרפו לליגה: ניר דוד, הפועל נהריה, בני הרצליה, אליצור רמת גן, מכבי הוד השרון, א.ס. יחדיו רעננה, הפועל חירות, גדרות, אליצור חולון/קרית שרת, הפועל ירושלים. המחוז החדש – דרום.

יש לקוות שבאיגוד הכדורסל ובאיגוד השופטים למדו לקחים רבים מעונת הפעילות הקודמת – בין השאר מהמצב הבלתי נסבל של אי הופעת שופטים למשחקים. תופעה זו עלולה להתרחב, אם לא תטופל כהלכה, בעקבות הגידול המואץ במימדיה של ליגת הילדים. אם המגמה הזאת תימשך, יש לצפות להתרחבות עוד יותר גדולה בעונה הבאה.

בעיית אחרת, הקשורה בקודמתה: רמתם של השופטים הבאים לנהל משחקים בליגת הילדים. רבים מהם זקוקים לריענון בידיעותיהם ומנגד הנבה לשגר למשחקים הללו שופטים מעולים, כדי שיוכלו ללמד את השחקנים את חוקי המשחק, כהלכה.

חידוש ב"מעריב ספורט": לקבוצות שיזכו השנה באליפויות המחוזות השונים, יוענקו בסיום פרסים מיוחדים.

אבות ובנים

"שושלות המקצוע" במירוצי מכוניות עוברים מדור לדור בכמה משפחות. גם הדוגמאות הבולטות בעולם: אל אונסר ובנו; מאריו אנדרטי ובנו מיכאל; הסטיוארטים והבראבהמים ■ בישראל אלו הזלצרים והרוזובים ■ זו רק ההתחלה

האב והבן רוזוב. איזי האב (בתמונה הקטנה) מתחרה בב.מ.וו. זאב בנו באלפא־סוד (כאן בתצלום שנעשה במירוץ בארה"ב)

מנחם ארמון

אין דבר טבעי יותר מבן ההולך בעקבות אביו. כל עו"ד מצליח, כל רופא, כמעט כל אב, מתמלא גאווה כשבנו מצטרף לתחום עיסוקיו. חלק גדול מהאבות אף דוחפים את צאצאיהם, לעיתים בלחצים בלתי נלאים, להמשכיות. בתחום הספורט הדבר נדיר יותר, אולי משום שכישורים טבעיים ממלאים תפקיד גדול בקביעת ההצלחה. בספורט המוטורי, למרבית הפלא, הופעתם הבו־זמנית, אם כי הלא משותפת, של אב ובן על מסלול המירוצים היא תופעה מצויה – אם כי עדיין לא שכיחה. מימדי התופעה גדלים מעונה לעונה.

מאריו אנדרטי, לשעבר אלוף העולם בפורמולה 1, נושף בעורפו של בנו הבכור, מיכאל, באליפות העונה במרוצי סדרת קארט בארה"ב. אל אונסר סניור ניצח השנה בפעם הרביעית בקריירה המזהירה שלו, במירוץ האינדי 500 היוקרתי. למרות הצלחותיו, אונסר המבוגר מוצא עצמו נדחף הצידה בידי בנו, אל אונסר הצעיר, ביותר ויותר מירוצים.

שיעורים פרטיים

גם אלופי אירופה מטפחים את דור ההמשך. ג'קי סטיוארט, הנחשב אחד הנהגים הגדולים בכל הזמנים, שלח את בנו לבית ספר למירוצים. לפני שאיפשר לו לתחר על המסלול, החליט להעביר לבנו, פול, כמה מסודות המקצוע בשיעורים פרטיים. העניין נודע בציבור וכמעט כל עיתונאי הספורט באנגליה, עטו על המיתקן לצפות באב המדריך את בנו. כל נגיעה של סטיואט הצעיר בהגה, זכתה לכיסוי נרחב בתקשורת. הכוכב הצעיר, לא כל כך נהנה, כנראה מתשומת הלב, במיוחד לאחר שהוזנק לכותרות כבר במירוצו הראשון – לאחר שהתנגשות בפניה הראשונה הוציאה אותו מהמירוץ. אביו הודה שבנו נאלץ להתמודד עם לחצים חזקים, בגלל הציפיות ששם משפחתו מעורר – אך ללא קשרי המשפחה, בוודאי לא היה זוכה מהר כל כך בממנן (ספונסר), בעונתו הראשונה.

ג'קי, ככל אב גאה, מאמין שהכישורים הדרושים להצלחה בעולמם המהיר של נהגי המירוצים המקצוענים, מצויים בשפע בבנו, אך הוא מודה שעדיין דרוש זמן לפתחם. לדבריו, אין תחליף לניסיון – שכידוע איננו מועבר בגנים וכרומוזומים.

ג'ף בראבהם הוא נהג נוסף הנאלץ להתמודד עם ציפיות ולחצים הנובעים משם משפחתו. אביו האוסטרלי, ג'ק, זכה שלוש פעמים באליפות העולם בפורמולה 1. לאחר פרישתו מהפורמולה, עבר ג'ק לתיכנון ויצור של מכוניות מירוץ. מכוניות הנושאות את שמו רצות גם היום על מסלולי הגראנד פרי. האם יגיע היום שבנו יביא לקבוצת האב את זרי הנצחון בפורמולה 1? יתכן, אך עדיין מוקדם לנבא. עד עתה ג'ף בראבהם לא כיסה עצמו בתהילה במירוצים שבהם השתתף.

מנוע מחוסל

מצבם של צאצאי אלופי ארה"ב שפיר יותר. גם מיכאל אנדרטי וגם אל אונסר הצעיר ניצלו יתרונם התורשתי לזנק לפיסגה ואף הגיעו במהירות למצבים של תחרות צמודה בין אב לבן. ב־85' זכה אל אונסר סניור באליפות, עם יתרון של נקודה אחת בלבד על בנו, אל ג'וניור. במירוץ מארלבורו 500, במישיגן, בתחילת אוגוסט השנה, הוליך מאריו אנדרטי ביתרון של שתי הקפות על בנו, מיכאל, עד מחצית המרוץ; אז פרש האב עם מנוע מחוסל ובנו ירש ההובלה וניצח בקלות.

הנהג היחידי שאיים עליו ואף הצליח להוליך שתי הקפות, היה ג'ף בראבהם. הנצחון הביא למיכאל אנדרטי פרס של 120 אלף דולאר וצימצם את פער הנקודות בין מיכאל, הממוקם שני, לבין בובי רהל, המוביל בתחרות על אליפות סידרת קארט. מאריו האב, ממוקם שלישי בטבלת הניקוד לאליפות.

שושלת אנדרטי הביאה הביתה יותר ממיליון דולאר בפרסים כספיים. תפוקת משפחת אונסר, אינה נופלת בהרבה מזו של האנדרטים, בניקוד לאליפות ובנקודות בחשבון הבנק. אונסר האב סיים שני במארלבורו 500, תשע שניות אחר מיכאל אנדרטי. למרות שבנו פרש מהמירוץ עקב תקלה טכנית, אונסר האב עדיין מפגר אחריו בטבלת הניקוד לאליפות.

זלצר ורוזוב

בישראל הספורט המוטורי עדיין בחיתוליו וקשה לדבר על מסורת או המשכיות במירוצים. אוהדי המירוצים זכו, בכל זאת, לראות שושלת מירוצים ישראלית בדמותה של משפחת זלצר מבאר־שבע, שהתמודדה על מסלולי אשקלון ובאר־שבע בתחרויות של המועדון המוטורי. האב ושני בניו הכשירו שלוש מכוניות NSU פרינץ למרוצים והתחרו זה נגד זה. באחרונה העלויות הנוספות של הכנת הרכבים, אילצו אותם לפרוש מהזירה. המשפחה ממתינה לספונסר שיתן להם חסות ויאפשר להם לחזור למסלול.

משפחה נוספת המפגינה המשכיות ברחף הספורטיווי, היא משפחת רוזוב, שזכתה בעבר להכרה כשושלת בענף הטקסטיל. איזי רוזוב מתחרה ב־BMW בקטגורית 1600. בנו, זאב, באלפא־סוד 1300. רוזוב האב מנוסה יותר ומשתפר ממירוץ למירוץ ועלה לגמר כמה פעמים. בנו עדיין צובר נסיון וגם סובל ממכונית נחותה בהרבה משל מתחריו.

בקצב התפתחותו של הספורט המוטורי בישראל יתכן שבעתיד הלא רחוק, נזכה לראות משפחות המתמודדות ביניהן על המקום הראשון.


חולצרים – האב ושני בניו מבאר־שבע. התחילו בפרינץ...

זהב שחור



מימין: יצחק גולה, יאיר מלכו ויעקב יהונתן. (צילום: גרי אברמוביץ')

מומחים אומרים שהם אולי עתידה של האתלטיקה הישראלית – שלושת עולים מאתיופיה, תלמידי כפר־בתיה ■ אחד מהם כבר אלוף הנוער של ישראל ב־800 ■ מאמנם מייעדם לריצות ארוכות – עד 10 ק"מ ומרתון ■ כולם מעריצים את אבבה ביקילה האגדי

דוד לביא

יאיר מלכו, 17, אלוף הנוער בריצת 800 מטר, הוא העולה הראשון מאתיופיה שזוכה במדליית זהב בתחרות אתלטיקה בישראל. באליפות הנוער האחרונה ראינו גם את יצחק גולה, שנטל את המקום השלישי באותו מירוץ. השניים הם תלמידי מגמת חשמל במוסד הפנימיתי הדתי "כפר־בתיה". עלו לארץ רק לפני כשלוש שנים.

מומחים תולים במלכו ובגולה, וכן ביעקב יהונתן תקוות גדולות – העתיד של ישראל במסלולי הריצות הבינוניות והארוכות.

חלק ממטפחיהם נוהג להזכיר את כושרם, שהתחזק במירדפים ומסעות־צייד רגליים באתיופיה, או בעקבות אי־שימוש בתחבורה מודרנית. שיחה קצרה איתם מגלה לא רובים ולא יער. אפילו לא שדות פתוחים. כל התחבורה גדלה בעיר, נשמה את האויר המזוהם וראתה כלי־רכב, לא רק מבחוץ. כולם הלכו עם נעליים, והפלא ופלא, למדו בבית־ספר ושמעו על המצאת הרדיו. אולי אכלו פתות "ג'אנק פוד", אבל סביר להניח שלא זה מה שעושה אותם לאתלטים מוכשרים.

תוכנית אימונים

מאמנם של הכשרונות הצעירים, אריק ריגל: "קיבלתי אותם לפני ארבעה חודשים. קבוצה של 20 חבר'ה מכפר־בתיה. מרכז אליצור לקח את הקבוצה תחת חסותו. לא הספקנו מאז להיפגש הרבה. עד עתה, העבודה שלנו היתה שיטחית מאוד. אנחנו מקווים שבשנה הבאה נצליח יותר. מה שכן – למרות שאני לא ניפגש איתם כל יום, הם מקפידים לבצע את האימונים לפי התוכנית שהשארתי בידיהם. הם בחורים ממושמעים. להערכתי, בעוד ארבע־חמש שנים, נזכה לראות את הפירות: ייצוג באליפויות עולם".

ריגל, 22, הוא ספורטאי בזכות עצמו, אצן למרחקים ארוכים ואלוף ישראל באיגרוף (67 ק"ג) מטעם מכבי ת"א.

בסך־הכל, כל הקבוצה המתאמנת בהדרכתו, מיועדת לריצות בינוניות וארוכות: 800, 1000 ו־1,500 מטר. ההתקדמות של רבים מ־20 חבריה – מהירה. יאיר מלכו התחיל לפני כ־6 חודשים עם תוצאה של 2:06 דקות ב־800 מטר. עתה הוא עומד על 1:57.01 דקה. הוא אתלט קלאסי ל־800. אבל יש לו סיבולת אירובית מצויינת. הוא גם מסוגל לרוץ 1500 מ' בצורה טובה.

היעד: ריצות ארוכות

יעקב יהונתן החל ב־2:15 דקות ועתה הוא משיג 2:07. יצחק גולה, כשרון בריצות הארוכות, זכה במקום שלישי באליפות ישראל עד גיל 19.

המבנה הפיסיולוגי של עולי אתיופיה מאפשר להם להתמודד היטב עם מאמץ ממושך. מאמנם טוען שקליטת החמצן שלהם מירבית, ושאחוז השומן אצלם – נמוך. בגיל מאוחר יותר, הקבוצה האתיופית מיועדת לרוץ ריצות ארוכות יותר: 10 אלפים מטר, חצי מרתון ובגיל עוד יותר מאוחר – מרתון.

אריק עוכר עם חניכיו על ריצות בינוניות, כן היתר כהכנה לריצות הארוכות, בעתיד. "עד היום – הוא אומר – אף־אחד לא לקח אותם תחת חסותו. אף אחד לא טיפל בהם. לדעתי, יש כיום הרבה נערים עולים מאתיופיה, במוסדות ובפנימיות, שאיש איננו מודע לפוטנציאל הספורטיבי הטמון בהם".

יאיר, יצחק ויעקב נולדו בעיר גונדר ועלו לישראל ב־84'. רק שלושה מאחיו של יאיר נמצאים בישראל. הוריו נותרו באתיופיה. ליעקב, 16, יש שנים־עשר אחים. חוץ ממקום הלידה, יש לכולם עוד מכנה משותף: כולם מעריצים את אבבה ביקילה, הרץ האתיופי האגדי למרחקים ארוכים, מנצח אולימפיאדות רומא (1960) וטוקיו (1964) במרתון (זמניו: 2:15:15.2 שעות ברומא, 2:12:11.2 בטוקיו).

שימו לב: זהב שחור על המסלול. בקצב התקדמות שכזה, רבים הסיכויים שנפגוש אותם גם בעתיד. ■